

NOVA SERIJA

LASO

CIJENA 3 DIN BROJ 28

OPASAN POKLON

JOHN KIRBY

OPASAN POKLON

»Laso« Nova serija 1974.

Urednik: Ladislav Grakalič

Preveo: Kalman Vajs

»Laso« — Izdavač: OOUR izdavačke djelatnosti »Vjesnik«, Zagreb, Ljubice Gerovac 1 — V. d. glavnog i odgovornog urednika: Borivoj Jurković
— Tisak: OOUR novinsko-revijalna štamparija i OOUR TMG »Vjesnik«, Zagreb, Ljubice Gerovac 1 — Zagreb 1973.

Copyright (sva prava za Jugoslaviju): VJESNIKOVA PRESS AGENCIJA,
Zagreb

Oslobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2035/2 — 1973 od 26 XI 1973.

I

— Ako se odmah ne okreneš, šakom ću odstraniti to odvratno cerekanje s tvog lica, Steve Mc Cullene.

Pri ovim riječima jezik mi se nekoliko puta spleo, ali to me nije smetalo. Jedino što me te večeri u salunu živciralo bilo je izazovno cerekanje jahača s ranča Diamond Seven koji su, nemarno naslonjeni na barsku tezgu, čekali da vide kakav ću im prirediti šou.

U salunu, iza mene, zavlada tajac, no ja to nisam zamijetio nego sam i dalje bijesno gledao u momke pred sobom. Oh, sve sam ih dobro poznao. Pa, kako i ne bih, kad sam još do prije godinu dana bio njihov predradnik. Onda me je stari Fairway najurio, jer je naišao upravo dok sam njegovoj kćerci upriličio nekoliko ugodnih trenutaka. Još ni danas ne znam tko je otkucao da smo Ellen i ja izjahali do obližnjeg sjenika, ali odmah u početku posumnjao sam na Stevea Mc Cullena, koji je zauzeo moje mjesto predradnika.

Pomisao na to nije me mnogo zaokupljala, utoliko manje što se Steve Mc Cullen nije okrenuo, a nije

se ni prestao cerekati. Činilo se da svi točno znadu što se jutros zbilo. Ja sam, pak, zurio u čašu s pivom u svojoj ruci, sjećajući se Elleninih riječi.

»Provela sam s tobom lijepe trenutke, Rode Kilpatricke, ali sada je među nama svršeno. Odlučila sam udati se za Jonathana Springa.*

Nisam nikada razmišljao o tome da li me Richard Fairway podnosi ili ne; štoviše, bilo mi je svejedno kad me je otpustio, jer sam ionako bio do guše sit tuđih zapovijedi i maltretiranja.

Otišao sam u brda, kupio s ušteđenim novcem prekrasan komadić zemlje i počeo uzgajati konje. U tih godinu dana imao sam mnogo sreće i zaradio veliku svotu dolara. Naime, pošlo mi je za rukom utjerati krdo od šezdesetak divljih konja u slijepi kanjon. Bio je to odvratno težak i naporan rad dok sam ih sve pohvatao, ali ja sam već od ranog djetinjstva navikao teškom radu.

Ellen i ja smo se često sastajali i provodili zajedno divne trenutke. Bilo je sigurno, kao što je vedro nebo iznad planina Colorada, da će Ellen jednog dana, svidalo se to starom

Fairwayu ili ne, postati mojom ženom.

A onda, poput groma iz vedrog neba, došao je jutrošnji razgovor. Nisam vidio Ellen gotovo četiri tjedna i to je vrijeme bilo dostatno da mi je preotme neki mršavko, što je preuzeo upravu nad bankom u Bedrocku.

Odmah sam pošao pogledati tog klipana. U prvom bijesu htjedoh ga, ne dvoumeći, spremiti šest stopa pod zemlju, premda to pri njegovu izgledu ne bi bio osobit podvig. Ali, tada pomislih da taj siromašak zacijelo nije imao ni pojma o meni. Dovoljno sam dobro poznavao Ellen, pa sam znao da je ona ta koja u takvim slučajevima daje poticaj; ni sa mnom to nije bilo drugačije.

Dugonja je bio blijed, a umišljeno mu je lice bilo pokriveno bubuljicama. Satima sam se još pitao što je, zapravo, Ellen pronašla na njemu. Ljepotan, doduše, nisam bio ni ja, ali ipak bijah ljepši od tog momka. Možda je na drugom području bolji od mene; možda je tamo odakle je došao naučio trikove kakve kauboj kao što sam ja ne može ni zamisliti. Znao sam da je Elleni ova strana ljubavi silno značajna. Znao sam da joj nisam prvi momak, a ona me je često uvjeravala da sam dosada od svih najbolji ljubavnik, iako je za to nisam ni pitao.

Riječi »do sada« nisu mi se svidjele, jer su zvučale tako kao da nisam ni posljednji kojeg bi željela upoznati.

Odvratan hihot prekine me u razmišljanju i ja podigoh pogled s čaše. Hobbles-Pop Jenkins zurio je u mene malim, podmuklim očicama, a

njegovo naborano lice, štakoru nalik, razvuklo se u širok osmijeh.

— Izmigoljila mu je iz ruku koka što liježe zlatna jaja! — uskliknu i tako prasnu u smijeh da mu je zaklepetalo zubalo.

Ustao sam od stola i u dva, ne baš sasvim sigurna, koraka stigao do njega. Hihot mu zamre i on htjede rukama zaštititi lice. Prekasno! Prolio sam mu u lice svu tekućinu iz svoje čaše.

— Udavi se, rugobna tovarna mazgo — prosiktao sam i u istom trenu uzmaknuo, jer sam računao na nasrtaj ostalih kauboj. Steve McCullen se već pripremio za udarac i nije mi preostalo drugo već da bacim prema njemu praznu čašu. Pogodila ga je posred lica i zbrisala s njega pobjedonosnu grimasu.

Znao sam što će me sada snaći... čak sam se tome pomalo i radovao. Tako sam napokon mogao iskaliti bijes što se u meni već satima gomilao.

Nisam čekao da me ostali napadnu. Odmah sam produžio i tako snažno naletio glavom u McCullenov trbuh da se momak zanio i uz potmuli udar tresnuo o masivnu tezg. Osjećao sam da su mi pokreti, od velike količine alkohola što sam ga popio, nešto usporeni, ali za ove momke s ranča Diamond Seven bio sam još uvijek dovoljno brz. Prije nego što su se dvojica kauboj pored McCullena snašla, zgrabio sam im glave i klepnuo jednu o drugu. Stigli su zastenjati, a onda tresnuše na pod.

Trećeg nisam stigao dohvatiti, pa me pogodio šakom pod rebra. Ostao sam bez daha, zateturao unazad, spotakao se o nešto i, koliko sam dug i širok, strovalio na pod.

Zatresao sam, ošamućen, glavom i opet skočio. Štakoru nalik Hobble-Pop pokušao me je zaskočiti odstrag, ali sam ga odbacio jednim jedinim pokretom, kakvim sam inače rastjerivao muhe. Naletio je na jedan stol koji se pod njim slomio.

Nisam imao vremena nasmijati me se dok je, uljepljene kose, ustajao iz tresaka i počeo kriještiti, jer sam se morao usredsrediti na Mc Cullena i kauboja koji me je maznuo pod rebra.

Ustremio sam se na Mc Cullena, koji je soptao od bijesa što sam ga pred sugrađanima poslao na pod, kao da uopće ne obraćam pažnju na kauboja. On nasjedne triku. Pojurio je sa strane prema meni i svom snagom naletio na moju nadlanicu, koju sam munjevitim pokretom izmahnuo u susret. Prevalio se poput balvana, a drveni pod ispod mojih nogu zatresao se kada se po njemu opružio.

Odmah nakon ovog pokreta učinio sam i drugi, kojim sam zahvatio Mc Cullena. Moj nasljednik na ranču zacijelo je već pomislio da će mi naplatiti za onaj drski udarac glavom, kada ga je moja nadlanica pogodila u vrh brade. Njegova šaka prozuji pored mog lijevog uha. Pao bi na mene da nisam odmah zamahnuo desnicom. Ona ga opet osovi na noge.

A tada počeh po njemu bubnjati svim bijesom što se u meni nataložilo.

Mc Cullen je bio tvrd momak, ali to je i za njega bilo previše. Doduše, pokušao je još nekoliko puta uzvratiti, ali njegovi su me udarci rijetko pogađali, a u njima nije bilo više ni snage. Otprilike poslije tri minute on poklekne, a onda se ispruži na trbuh.

Stajao sam, dašćući, i osjećao se zadovoljnim iako su me silno boljale šake. Onda priđoh tezgji. Sam, točitelj, nasmiješi se i natoči mi dvostruki viski.

— Donesi mi još jedno pivo. — Podigao sam čašu s viskijem, okrenuo se i s ponosom pogledao poprište svog uspjeha.

Steve Mc Cullen je pokušavao ustati, ali ruke o koje se odupirao uvijek bi mu popustile. Kauboj što mi je natrčao na ruku još je uvijek nepomično ležao; vjerojatno sam ga pogodio na pravo mjesto. Preostala dvojica stajala su pored tezge ali po strani; nisu ni pomišljali da nastave borbu, je su i predobro poznavala svog prijašnjeg predradnika.

Hobble-Pop Jenkins je prestao kriještiti kada se Mc Cullen na podu smirio i sada se kretao... tipičnim, poskakujućim, malim koracima... prema okretnim vratima. Kosa mu je bila zalijepljena na čelo, a gotovo cijela košulja promočena. Jenkinsa nikada nisam podnosio. Bio je najpodmuklije i najdrskije stvorenje što sam ga ikad upoznao, ali jedan od najboljih kauboja; jedva da je tko umio tako sa stokom kao on. Smijesan nadimak dobio je zbog načina hoda: kretao se poput konja s prestruganim kopitom. Od čega je ošepavio ispričao je samo jedan jedini puta, a tada je bio pijan kao ćuskija. Od onda je svatko u Bedrocku i okolici znao da je deset godina oko gležnjeva nosio lance, i to u kamenolomima Yume.

Kad je Hobble-Pop izašao, svrnem pogledom natrag u salun. Ugledah prijazna lica prisutnih... osim, dakako, dvojice s ranča Diamond Seven. Plećat crnobradi muškarac što

je sjedio uz stol kraj ulaza nasmiješi se i podigne čašu. Došao sam u iskušenje da se pred ljudima naklonim, kao poslije uspjele predstave, ali se predomislih. Uzvratih bradatom dizanjem čaše, pa se okrenem Samu.

— Vrijeme je da pođem kući, Same — rekoh. — Zack me zacijelo već očekuje. Koliko sam dužan? — Učinio sam pokret glavom preko ramena i upitah: — Kolika je cijena onom stolu?

— Hobble-Pop se svalio na njega — uzvрати Sam — pa će ga i platiti.

Gurnuo sam preko tezge novac za pivo i viski. Tučnjava me je malo otrijeznila, ali najkorisnije u njoj bilo je to što nekoliko minuta nisam razmišljao o Ellen i njenom kržljavku.

Sada se opet sjetih djevojke i u sebi prekunem. Ispio sam pivo, kimnuo Samu i okrenuo se.

Crnobradi mi se još uvijek smijeo. Upravo sam razmišljao da ga počastim viskijem kad su se vrata rasklopila takvom žestinom da su tresnula o unutrašnji zid.

U vratnicama je stajao Richard Fairway, a njegovo je lice podsjećalo na dozrelu rajčicu kad je, pogledavši pored mene, ugledao na podu svog sadašnjeg predradnika.

Iza njega ugurala su se u salun još četiri kauboja. Posljednji je upao Hobble-Pop, no poučen iskustvom ostade kraj vrata. Ovog je puta želio ostati izvan gužve; sada je bilo dovoljno drugih koji će se sa mnom pozabaviti.

Fairway je rijetko dolazio u Bedford, pa sam se iznenadio kad sam

ga ugledao. No, možda će se danas ovdje održati neka vrsta obiteljskog sijela. Rančer me je promatrao poput škrljavca sivim, prodornim očima, ne progovorivši neko vrijeme ni riječi. Onda zapovjedničkim pokretom ruke uputi svoje ljude neka se pobrinu za predradnika i premlaćena kauboja. Tada mu se pogled zaustavi na onoj dvojici pored tezge, što su polako uzmićali kako ne bi starom zapeli za oko.

Rumenilo na rančevom licu postade još izrazitije. Fairway je bio pred eksplozijom; još sam uvijek dobro poznavao te nagovještaje.

Glas mu nije bio jak, ali je zvučio kao zvuk stakla što se lomi.

— Otpušteni ste — rekao je tim momcima. — Pođite na ranč po stvari i odlazite. Ako vas još jednom vidim u okolini, dat ću vas bičevati.

Srdžba u meni je rasla; u takvim trenucima mrzio sam staroga kao nikada nikoga u životu. Poznavao sam dobro te kauboje; radili su već dulje od pet godina za Diamond Seven. Dobri i pouzdani radnici.

— Nadmeni tiranine — rekoh glasno i razgovjetno, da je svatko u salunu mogao razumjeti. — Zacijelo umišljaš da si dragi bog, što? Ti ih, doduše, možeš kinjiti i protjerati sa svojega ranča, ali hoće li ostati u okolini ili neće, o tome ne možeš odlučivati!

Okrenuo sam se prema dvojici kauboja i prije nego što sam svojom, još uvijek ponešto zamagljenom, glavom razmislio, začuh svoje riječi:

— Joe, Hank, od ovoga ste trenutka namješteni u mene. I dobivat ćete deset dolara mjesečno više nego što ste imali u Fairwaya.

Ostali jahači s ranča zurili su u mene kao u ljubičastu kravu, zacijelo pomislivši da sam iznenada poblesavio. No možda su dvoumili ne bi li i oni pokušali u mene sreću.

Richard Fairway još nije prasnuo, iako sam to očekivao; naprosto me nije vidio, jer je još uvijek gledao Joea Driscolla i Hanka Powellana.

— Ono što rekoh ne porekoh — reče hladno. — Ako vas još jedanput vidim u ovom kraju, bičevat ću vas.

— Ne dajte se zaplašiti, momci — rekoh. — Stari nema toliko ljudi da bi nekog od nas mogao bičevati.

Sada Fairway svrne svoje prodorne oči na mene.

— Mojem strpljenju prema tebi je kraj, Kilpatricke. Opominjem te da ubuduće ostaviš moje ljude na miru. Što će sada uslijediti, to pripiši sebi.

I opet onaj vladarski pokret rukom, što mi je ranije uvijek tjerao krv u glavu. Okrenuo sam se i ugledao Mc Cullena opet na nogama. Doduše, njegovo je lice bilo prilično izmrcvareno, ali činilo se da mu se u glavi ponešto razbistrilo.

Protrljao sam ruke, pripremajući se za drugu rundu kreševe. A ovog puta nisam više bio sam; nisam želio narediti Joeu i Hanku da se zbog mene tuku s onim drugima, no dovoljno sam poznavao te momke da bih znao kako će se sada za mene tući do besvijesti.

Točitelj Sam je slutio što će se zbiti, pa je uskliknuo:

— Izadite, ako se baš svakako želite pomlatiti.

Pošegnuo je pod tezgju, da bi izvukao sačmaricu, ali jedan Fairnayevev pogled bio je dovoljan da zastane usred pokreta.

— Drž' jezik za zubima, Same — zarežao je rančer.

Sam slegne ramenima; rančerove riječi su ga umirile. Neka samo mirno sve slupaju, pomislio je. Fairway će nadoknaditi štetu. Ja ću starom ispostaviti papreni račun. I poluprazne ću boce naplatiti kao da su bile pune.

Nisam htio sačekati da me oni napadnu. Desna ruka me zasvrbjela kao luda i nisam mogao odoljeti da ne učinim nekoliko brzih koraka do gazde Diamond Sevena i raspalim mu jednu zvučnu pljusku.

Ovom akcijom odgodio sam malčice početak sveopće gužve. Nakon što je pljuska odjeknula u salunu je odjednom nastala takva tišina da sam razgovjetno čuo kapanje vode iz vodovodne pipe iza tezge. Trajalo je nekoliko sekundi prije nego što su ljudi shvatili što se dogodilo.

Prvi je prebrodio iznenađenje Richard Fairway. Sada je naposljetku prasnuo.

— Smlavite ga! — proderao se, izbezumljen od bijesa. — Smekšajte ga, a onda mi donesite bič!

Prije nego što sam osjetio kako mi se s leđa jedna ruka ovija oko vrata još sam vidio kako Hobbles-Pop šepesa kroz okretna vrata. Drznik je, zacijelo, pošao po bič.

Naglo sam se sagnuo, a momak s mojih leđa zakoprca se zrakom i poleti prema Fairwayu. Rančer uzmaknu u stranu i kauboj tresne o zid.

A onda se u Samovu salunu prolomio pakao. Tučnjava je pod nazivom »Pljuskačka bitka« ušla u anale Bedrocka. Još su se, kažu, godinama s njom oduševljavali.

Nisam više pravo ni znao što se događa. Vidio sam kako Joe i Hank nasreću i udaraju po dojučerašnjim drugovima, kao da im je u pitanju život. Mislim da bismo se nas trojica lako obranili da jedan od Fairwayovih kaubojja nije bio tako podao i odalamio me bocom punom viskija po glavi. Iz trenutka u trenutak oko mene se sve više mračilo.

Kad sam se pribrao, imao sam osjećaj da se cijeli roj pobješnjelih pčela naselio u moju glavu. Htjedoh se rukom primiti za čelo, ali nije išlo. Lijevo i desno pored mene stajala su dva jahača s Diamond Sevena i priklještila mi ruke kao tijeskom.

Preda mnom su stajali rumeni Fairway i zlobno nacerekani Mc Cullen. Polako se ogledah. Salun je izgledao kao da je kroz njega protutnjio orkan srednje jačine; jedva su se još mogli vidjeti pokoji čitav stol i stolica. Odostrag, iza zid, stajali su ljudi što su promatrali tučnjavu. Nitko od njih nije pošao kući; bila bi grehota propustiti takvu predstavu.

Kraj jednog slupanog stola ležao je Joe Driscoll i stenjući opipavao glavu. Malo podalje, prislonjen o zid a glave obješene na grudi, nalazio se Hank Powell.

Na jednoj od rijetkih čitavih stolica sjedio je crnobradi, koji mi se opet nasmiješio i podigao čašu. Mogao sam samo slegnuti ramenima, pokazavši mu time da mi je iskreno žao što se trenutno ne mogu s njim kucnuti.

Glas Richarda Fairwaya zvučio je smireno. S lica mu je nestalo rumeni.

Opet je bio onaj nadmoćni čovjek što je vladao ovim krajem i ovim gradom.

— Ti si bio najbolji predradnik što sam ga ikada imao, Kilpatrick, ali oduvijek si bio svojeglav. Ipak, to me ne bi smetalo, jer čovjek mora imati svoje vlastito mišljenje, da nisi htio mnogo više. Ti si poželio Diamond Seven, pa si se uhvatio Ellene i zaveo to nedužno dijete...

Jedva sam još zatomio smijeh. Ja sam zaveo Ellen Fairway! Još sam se živo sjećao kako me je zgrabila kada sam joj pokušao umaknuti iz spremišta za kola. A kad sam naposljetku ipak stao, odmah je počela raskopčavati moju košulju. Ja sam zaveo Ellen? U prvi sam mah pomislio da sve to istresem starom u brk, pa da sazna kakvo je lakomisleno biće to njegovo siroto nevinašce, ali se predomislih. Nije me smetalo dok se još sa mnom sastajala, zašto bih je onda zbog toga sada razgolitio pred javnosti?

— ... ali danas te se najzad oslobodila — završio je. — Ellen će se udati za muškarca koji pristaje u našu obitelj, a ne za dotepenog sedloguza.

E, sada je prekardašio!

— Po čemu si ti drugačiji od mene, Fairwayu — dreknuo sam. — Svoja prva goveda s mukom si nagrecao, a imanje si godinama proširivao na račun drugih ljudi, koji se nisu mogli suprotstaviti tvojoj moći. Ja sam uvijek bio čestit, Fairwayu, a ti si bio i ostat ćeš lupež!

Htjedoh nasrnuti na njega, a u bijesu što je u meni buktao zaboravio bih na njegovu dob, no kauboji se objesiše na mene pa se nisam uspio ni maknuti.

Promatrali smo se kao dva, borbe željna, pijetla. Fairwayevo lice je pocrvenilo. I u tom kobnom trenutku doskakuće kroz vrata Hobbles-Pop i pruži rančeru kratak bič.

Ne vjerujem da bi se u normalnom raspoloženju odvažio podići na mene bič, ali sada je bio toliko bijesan da je odmah zamahnuo i počeo šibati po meni.

Osjetio sam na koži tanko remenje. Učinilo mi se da mi sitni nožići paraju grudi. Drugi udarac pogodio me gotovo na isto mjesto, a onda mi odjednom bijahu ruke slobodne. Kauboji iza mene dreknuše, jer bič nije pravio razlike između prijatelja i neprijatelja.

I opet je remen prozujio zrakom, ali ovoga sam puta lice već mogao zaštititi rukom. Koža na lijevoj ruci naprsila mi je od ramena sve do lakta, ali desnom uhvatih remen i snažno ga trgnuh sebi.

Richard Fairway se spotakne i padne pred mene na koljena. Grčevito se uhvatio za držak biča, da ga ne izgubi, ali kratak udarac s nogom u podlakticu dostajao je da ga ispusti.

Zgrabio sam ga za košulju i podigao u vis.

— Svinjo! — prosiktao sam. — Kukavno, podmuklo pseto! Zar si se zaboravio boriti kao čovjek? — Zamahnuo sam lijevom šakom, ali ga nisam udario već odgurnuo od sebe.

Rančer se zanese i opruži na leđa, a mene jedna ruka zgrabi odostraga. Htio sam se okrenuti i udariti, kad

taman i snažan glas presiječe tišinu u salunu.

Svi se okrenu prema crnobradom, koji je još uvijek bio udobno zavaljen na stolici, a u lijevoj ruci držao čašu s viskijem. Prsti desne ruke sklopili su mu se oko drške revolvera marke remington, a jedan od njih prijeteći se skvrčio na otponcu.

Kauboji s ranča Diamond Seven zurili su u crni otvor iz kojeg im se kesila smrt. Sve dosad čitav se događaj mogao shvatiti svojevrsnom lakrdijom, ali sada je zavládala krvava zbilja. Pokuša li netko postaviti, bit će mrtvih; crnobradi nije izgledao tako da bi potezao revolver ako ga ne namjerava upotrijebiti.

— Pokupite svog rančera i odlazite — naredio je oštro. — Igra je završena. I, ne pojavljujte se noćas više ovdje. Već me, naime, predugo svrbi kažiprst.

Jedan od kauboja pokuša posegnuti za koltom, ali Fairway odmahne glavom. Vjerojatno mu je za danas bilo dosta. On ustane, okrene se i priđe pokretnim vratima.

Zaustavi ga moj kriješćeci glas.

— Ja bih te nešto upitao, Fairwayu!

Pogledao me nepovjerljivo, kao da očekuje neku nepodopštinu. Prilično dobro me je poznao.

— Rado bih saznao kako tvoj novi zet misli izići na kraj s govedima. Da im ne drži pred njuškom novčanicu kada ih namjerava prikupiti?

Znao sam smisliti i bolje viceve, ali za popuštanje napetosti i ovaj bijaše dovoljan. Ljudi u salunu počnu hihotati, a Richard Fairway, bijesno, izjuri iz lokala. Njegovi kauboji krenu za njim. Dvojica među njima nasmiješili su se prolazeći kraj

mene; predugo smo se poznavali a da bismo se zbog jedne tučnjave mrzili čitava života.

Hobble-Pop je stajao među vratnicama kada je i posljednji kauboj već izašao. Pokušao je napraviti krvorazrednu grimasu, ali uspjeh je bio traljav: izgledao je kao štakor što pati od neke želučane bolesti. Zakoračio sam dva, tri brza koraka prema njemu, a on se žustro okrene i odšepesa napolje. Pri tom previdi uski prag i odleti, kao po toboganu, trbuhom na nogostup. Grohotan smijeh pratio ga je iz saluna još i onda kad je kasao Main Streetom.

Stajali smo, već poprilično nakresani, uz tezgu. U salunu osim nas trojice... Sama, crnobradog i mene... nije bilo nikoga. Poslije tučnjave Sam i ja smo popili još po jedno piće, a onda je Sam zatvorio lokal. Ljudi su izlazili gundajući, ali ipak su shvaćali Sama koji poslije ove burne večeri nije imao volje i dalje dvoriti.

U međuvremenu su moje rane na prsima i ruci povezane. Sam je digao iz kreveta svoju petnaestogodišnju dvorkinju Luisu, koja se uplašeno zabaljila u mene kada me je ugledala. Pa, s tolikim ozljedama nisam baš izazivao povjerenje. Kad me najzad prepoznala, spretno mi je povila rane, a ja sam joj zahvalio poljupcem u obraz. Očekivao sam da će pocrveniti, ali ona me pogleda kao da je navikla na nešto bolje; a tako je i izgledala.

Nisam bio raspoložen i dalje o tome razmišljati. Bilo mi je dosta i Ellene. Sada kad sam se opet nje sjetio, odjednom sam spoznao da mi uopće neće biti jednostavno zabora-

viti je. Do vraga, nisam bio od onih koji mogu ljubav od danas do sutra iščupati iz srca.

— Salud, amigos! — nazdravi crnobradi zvonkim glasom i podigne čašu. Sam i ja dohvatimo s tezge čaše i naskap popijemo piće. Viski mi je već izlazio na uha, ali, začudo, danas se nisam naljoskao, premda sam inače već nakon pet piva i pet viskija vidio svijet u ružičastim bojama. A dosad sam već popio najmanje petnaest viskija.

Pogledao sam Sama. On je popio točno koliko i ja, ali se to na njemu uopće nije vidjelo. Dok je stajao iza tezge, nikada nije pio; možda je vježbao kad je salun bio zatvoren.

Crnobradi ponovno natoči piće u svoju čašu, pa htjede napuniti i moju, ali je sam je pokrio dlanom. On slegne ramenima i upitno pogleda Sama. Ali, i njemu je bilo dosta.

— Mislim da bismo morali poći na spavanje — reče Sam i smiješeći se doda: — Usprkos svemu, bila je to lijepa večer.

Otključao nam je vrata i dao bradatom još jednu punu bocu viskija, koju je zatražio. Domahnuo nam je i slatko se nasmijao kad smo posrnuli na stubama i prizemljili se u prazini Main Streeta. Onda zatvori za nama vrata.

Pomažući jedan drugome, osovismo se na noge.

— Pođimo k meni, amigo — predloži Crnobradi. — U mojoj stračarnici će se mjesti i za dvojicu.

S tako otežalom glavom i onako ne bih mogao jahati. Osim toga, Zack je zacijelo već znao gdje sam, jer sam Joa i Hanka poslao u brda, kako bi mu objasnili zašto se nisam vratio.

Sviđao mi se ovaj plećat momak što je sa mnom teturao Main Streetom. Ranije, u salunu, nije mnogo govorio; samo toliko da dolazi iz Utaha i da mu je ime Black Curling. Od prije nekoliko tjedana stanuje u jednoj kolibi na rubu grada, koja je ranije pripadala nekom matorom pijancu. Nije rekao zašto je došao u Bedrock, a nije me ni zanimalo.

Bilo nam je potrebno više od pola sata da prijedemo pola milje, pjevujući za to vrijeme sve moguće »paprene« pjesme što smo ih znali. Tu i tamo otvorio bi se pokoji prozor i štekćući ženski glasovi poželjeli bi nam paklenske muke i slične pakosti. Ali, za to nismo marili.

Nebo je bilo zastrto oblacima, pa je bilo tamno kao u rogu. Spazio sam kolibu tek kada sam mal'ne nosom u nju udario. Black izvadi iz džepa veliki ključ i, začudo, od prve ga utakne u ključanicu.

— Do vruga — promrmlja — uopće nisu zaključana! Zaboravio sam, što mogu.

Odgurne vrata i upadne u prostoriju. Čekao sam trenutak dok je stigao do stola, kresnuo šibicu i upalio stijenj petrolejke. Tada stavi cilindar i pojača svjetlo.

Kad sam htio ući, spazih njegovo iznenađeno lice. Jedva sam se stigao upitati zašto tako zuri kad njegova ruka sunu prema koricama da bi se djelić sekunde kasnije, kao čarolijom, opet pojavila s uperenim remingtonom. U životu sam već vidio na djelu mnoge revolveraše, ali Black Curling nedvojbeno bijaše najbrži od svih. U prvi mah pomislih da će pucati u mene, jer dugačak plamen iz cijevi lizne prema meni, ali tada začuh kako tane muklo

udara u neko biće, koje je moralo stajati pored vrata.

Curlingov remington se trgne na drugu stranu, ali ovoga je puta zakasnio. Čuo sam prasak drugog oružja i vidio kako se Black preklopio i pao, kao da ga je udarilo konjsko kopito.

U tom sam se trenutku otriježnio, tek sam sada svojim zamagljenim mozgom shvatio što se, zapravo, zbiva. Dva su se momka uvukla u kolibu da bi uvrebal Blacka. Ponovno sam pribrano rasuđivao, pa postadoh svjestan da je sada i moj život u pitanju.

Izvukao sam iz korica revolver i naprosto se bacio u kolibu. Pao sam na lijevu ruku i zaurao od bola, no kotrljao sam se dalje, dok nisam bio na leđima i uperio oružje prema mjestu gdje sam naslućivao protivnika.

Kraj glave mi prozuji metak i udari u gredu, otkinuvši s nje kao prst debelo iverje. Jedno od njih prsnulo mi je u lice i proparalo kožu na lijevu obrazu. Stisnuo sam zube i opalio u sjenu kraj vrata, tri puta za redom. Svi su meci pogodili metu. Napadač je od udara zrna odbacivan amo-tamo, onda naleti na drvenu stijenu i polako spuzne s nje na ped. Zurio je u mene širom otvorenih očiju, kao da me je htio pitati u kakvoj sam vezi sa tim događajem.

Jedva sam se osovio i s mukom uhvatio za stol. Cijev moga revolvera još je uvijek bila upravljena u glavu momka kojeg sam ustrijelio, jer i on je još uvijek držao u ruci oružje.

— Baci revolver! — prostenjaj, ali neznanac se nije micao. Prišao sam mu nekoliko koraka bliže i vidio da

je mrtav. Pozlilo mi je i malo je nedostajalo da se onesvijestim.

Prvi puta sam ubio čovjeka.

Pribrao sam se tak kada sam iza sebe začuo Blackovo stenjanje.

Odrvao sam se mučnini i priskočio crnobradom, koji se obim rukama držao za trbuh. Između prstiju lip-tala mu je krv.

Kleknuo sam kraj njega i podigao ga u sjedeći položaj; znao sam da se tako lakše podnose trbušne rane.

— Jesu li obojica mrtva? — teškom mukom prošapće.

Prislonio sam ga leđima uz jednu policu i onda pogledao prema drugom neznancu, kojeg je Black oborio prije nego što ga je metak pogodio. Užasnut brzo odvratih pogled. Momak je ležao na leđima i u treperavoj svjetlosti jasno sam vidio da ga je tane iz Blackova revolvera pogodilo usred lica. Prizor je bio jeziv.

— Da, obojica su mrtva.

Čekao sam da mi objasni što je uzrok ovom obračunu. Ali, možda nije htio o tome govoriti. Vidio sam da neće dugo živjeti. Lice mu je bilo poput voska, mora da je užasno patio.

Vani, s ulice začuše se glasovi, a onda i užurbani koraci, kako se približuju kolibi. U dovratju se pojavi velika sjena. Blacku Curlingu se oči prošire od straha.

Ja sam ga opet oprezno prislonio uz policu i rekao:

— Ne boj se, Black. To je šerif.

Clint Manning uđe u kolibu i oprezno je razgleda, pa pođe do oba mrtvaca. Gledao ih je neko vrijeme, a onda priđe stolu i upita:

— Što se tu odigralo?

Slegnuo sam ramenima, ispričao što se zbilo, pa završio:

— Ne znam što su od njega htjeli. Nije mi rekao.

Šerif se prigne Blacku i upita:

— Što su htjeli od vas?

Moj novi znanac nije s mene skidao pogleda, kao da nije čuo ni vidio šerifa. Odjednom mu se rastave usne i prošapće:

— Gurni ruku u džep moje košulje, Rode.

Poslušao sam ga i izvukao iz džepa neki spis. Kad sam ga rasklopio, ustanovih da je to potvrda o vlasništvu zemljišta. Pružio sam papir šerifu.

— Što je s tim? — upitao sam Blacka. — Zbog toga su te napali?

Black Curling zaniječe glavom. Očito, stajalo ga to paklenskih boli. Do krvi je zagrizao usnicu, i prošla je gotovo minuta prije no što je ponovno prošaptao:

— Poklanjam... ti... ovu... zemlju. — Poslije svake riječi bio mu je potreban podulji predah. Užasno se naprezao. — Silno me se dojmilo kako si u salunu udesio one momke. — Pokušao se nasmiješiti, ali mu nije uspjelo. — Primi to, molim te.

Pogledao sam u njegove velike crne oči, ne shvaćajući zašto mi na samrti daruje svoju zemlju.

— Zar nemaš rodbine? — upitao sam ga tiho.

— Uzmi to, Rode. Nemam nikoga kome bih to inače mogao ostaviti.

Pogledao sam šerifa, a i on mi potvrdno kimnu.

— Dobro, Black — rekao sam. — Prihvaćam i zahvaljujem ti... — Ušutio sam. Curlingova je glava klonula u stranu i on se praznim, širom otvorenim očima, zabuljio u neku točku na drvenu stropu.

Ustao sam, potresen. Paklenski dan! Počeo je s najvećim razočaranjem u mom dosadašnjem životu a završio, evo, s tri mrtvaca. Odvratno sam se osjećao. Stajao sam tu, usred kolibe, i nisam još uvijek bio potpuno načistu što se sve oko mene odigralo.

Šerif Manning me primi za rukav i izvuče iz kolibe.

— Možeš spavati u mene, u jednoj ćeliji, Rode. Ne mogu dopustiti da sada jašeš kući.

Prihvatio sam ponudu. Onda sam kao u transu pošao i gazio Main Streetom do šerifova ureda u kojem se nalazio u zatvor. Uša sam, otvorio jednu praznu ćeliju i bacio se na tvrd ležaj.

Nakon što je Clint Manning ugasio svjetlo u uredu još sam dugo ležao budan. Bilo je toliko nerazjašnjenih pitanja.

III

Kad sam se probudilo, osjećao sam se kao da se preko mene prevaljala drljača. Manning, naprijed u uredu, baratao je suđem. Polako sam se pridigao no kad sam se sjetio događaja prošle večeri, uhvatio sam se obim rukama za glavu, jer mi je pozlilo. Ali, nije pomoglo. Clint Manning me je čuo. Pogledao je prema meni i viknuo:

— Kako bi bilo da pokušaš s šalicom kave?

Potvrдно sam kimnuo i ustao.

Clint je natio u dvije šalice vruću tekućinu i sjeo uz pisači stol, na kojem je vladao beznadni nered;

Zbog čega je Black Curling napadnut? Jesu li tu umiješani prsti Richarda Fairwaya? Ne, to nije moguće. Fairway je nepravedan i tvrd čovjek, ali takvoj vrsti obračuna ne bi zbog sitnica pribjegao. Osim toga, dvojicu napadača ni ja ni šerif nismo poznavali. Odakle bi ih Farway tako na brzinu dovukao?

Black Curling je zacijelo znao što su ta dvojica htjela, a morao je imati i razlog da to prešuti. Opet sam pomislio na potvrdu o vlasništvu koju mi je Black na samrti darovao. Što se dogodilo s tim zemljištem? Zašto nije živio na svom imanju?

Pitanja, pitanja. Naposljetku sam odustao da i dalje o tome razbijam glavu; ovdje, u ćeliji, ionako neću naći odgovor. Okrenuo sam se na bok i pokušao ne misliti više na mrtve. Najzad sam, s mislima na Ellen Fairway, utonuo u san.

gurne nekoliko papira u stranu, da bi napravio mjesto za šalicu. Ja sam sjeo na stolicu blizu peći.

— Bio sam jutros s tvojom potvrdom o vlasništvu u Millera — počeo Manning. — Henderson i ja potpisali smo izjavu da ti je Curling poklonio svoje imanje. Tako, za svaki slučaj, ako bi ti naišao na teškoće.

Miller je bio stari sudac koji je poslije umirovljenja preselio iz Grand Junctiona u Bedrock. Pomocnik šerifa Henderson stajao je sinoć kraj Clintu kad mi je Black darovao zemlju.

— Što ću s tim? Imam vlastitu zemlju i zadovoljan sam s tim. Tko zna u kojoj se zabačenoj pustoši Utaha nalazi Curlingov ranč.

Pružio mi je oba spisa. Pomnije pogledah potvrdu o vlasništvu i iznenadih se. Ranč je bio bar tri puta veći od mog imanja u brdima.

— Nešto ovdje smrdi. Mislim da ona dva tipa što su ga napala moraju imati neke veze s rančom. Inače se Curling ne bi sjetio posjednice.

— To ti samo umišljaš, Rode. Nisi, doduše, pod ugodnim okolnostima to stekao, ali ipak ne smiješ ovu priliku naprosto odbaciti. Pođi u Utah i pogledaj tu zemlju. Možeš se u Altamontu raspitati što je to sa Curlingovim rančom. Ako ti se ne sviđa, možeš ga prodati, ili i ti nekom darovati.

Manning je bio u pravu: ne isplati se mnogo o tome razmišljati, odgovor se može naći samo u Utahu.

Popio sam kavu i ustao.

— Vrijeme je da pođem. — Oba papira stavio sam u prsni džep košulje.

— Mnogo sreće, Rode, i pripazi da s Fairwayom ne ukrstiš put.

Njegovo cerekanje ukazivalo je da su mu poznati događaji u salunu. U takvim slučajevima Manning još nikada nije uredovao; možda kasnije, kad netko ne bi htio namiriti štetu. Samo bi pri pucjavama šerif istinski podivljao.

— Čuo si da sam Joa i Hanka primio u službu? — upitah. Kad je potvrdno kimnuo, nastavih: — Fairway ih hoće protjerati iz ovog kraja i...

— Neće! — prekinuo me. — Jutros sam s njim razgovarao. Svjestan je

da je sinoć pretjerao. On će Joa, Hanka pa i tebe ostaviti na miru.

— Hvala, Clinte — rekoh zadovoljno, jer sam znao da Richard Fairway nije to obećanje dao baš sasvim dobrovoljno.

Kad sam izašao iz ureda, sunce je već bilo visoko i ugodno me grijalo. Počeo sam se polako osjećati nešto bolje. Do vruga, želio sam protekli dan što je moguće brže zaboraviti. Krenuo sam prema staji za iznajmljivanje. Raspoloženje mi se popravilo. Zviždukao sam i pozdravljao ljude koje sam usput susretao. Dvije starije žene s visoka su me pogledale i okrenule glave. Ja slegnuh ramenima. Moža su me noćas prepoznale, kad sam sa Blackom teturao Main Streetom.

Sam se već marljivo prihvatio posla, da dovede u red salun. Ostaci stolova i stolica ležali su pred lokalom, u prašini, a iznutra su odjekivali udarci čekića.

— Pozdravi Zacka! — dovikne mi Sam.

Domahnuo sam mu i podigao palac u vis.

Neposredno pred stajom mog dobrog raspoloženja nestade.

Nogostupom pred hotelom Colorado nailazila je Ellen. Zastao sam kao da sam naletio na zid. Kako me još nije primijetila, premišljao sam ne bi li skrenuo u pokrajnu ulicu, no onda zaključih: do vruga, zar da se skrivam pred njom?

Produžih. I tada se ona okrenu. Kada me je ugledala, usne joj se prezrivo razvuku prema dolje. Kad sam joj se približio na dva metra, razabrao sam kako je procijedila kroza zube nešto što je zvučilo kao »kukavni razbijač«. Točno sam znao

od koga je naučila te otmjene izraze.

Zabacila je glavu, okrenula se i požurila natrag u hotel.

Gledao sam za njom, nisam mogao drugačije, i pri tom shvatio da je još uvijek volim. A to uzburka moj divlji prkos. Samo opasnost da ću u očima cijelog grada postati smiješan uzdržala me od toga da potrčima za njom, da je naprosto zgrabim i usred velike hotelske dvorane poljubim.

Prisilio sam se da pođem dalje. Mali iz staje već me vidio i upravo je izvodio moga konja. Šutke sam ga osedlao i prije nego što sam uzjahao utisnuh u dječakovu ruku dolar.

Mali me pogleda krupnim očima i upita:

— Jeste li dobili veliko nasljedstvo, gospodine Kilpatrick?

Proteklo je neko vrijeme prije nego što sam shvatio:

— Tako je, dječče! — Nasmiješio sam se i podbo sivca.

Pastuh pojuri kao da je namjeravao stići do brda u vremenu novog rekorda. Prašina se visoko uzvitlala i ljudi što su lijevo i desno koračali nogostupima jadali su se na toliku bezobzirnost.

Danas mi je to bilo svejedno, želio sam što prije otići iz grada. U mojim brdima ubrzo će mi izvjetriti tmurne misli. Pustio sam sivca da trči kako hoće i nakon milje pređe u blagi galop. Što smo bili dalje od grada, bolje sam se osjećao. Jednom, bilo kada, zaboravit ću Ellen.

Zack i moja dva nova momka upravo su bili pri objedu kada sam prispio do brvnare. Ona nije bila velika, ali sam ipak bio ponosan na ono što sam u toj godini postigao. Kraj brvnare koja je služila za

stanovanje, sagrađene od sirovih debala, bile su još tri manje kolibe, u kojima sam držao razni alat, stupice i sve ostalo što se skupilo. Jednu od tih koliba morat ću sada preurediti za spavaonicu Joeu i Hanku.

Zapravo, Zack i ja smo stigli obaviti sve poslove. Međutim, dao sam momcima riječ, pa ću je i održati. Morat ćemo pribaviti više posla, a to znači prodrijeti dublje u bregove i pohvatati više divljih konja. Srećom, Joe i Hank nisu bili samo dobri kauboji, već su umjeli odlično ophoditi i s konjima.

Kada sam ušao u kuću, Zack me zabrinuto pogleda. On je znao koliko volim Ellen i jamačno je slutio da će biti još neprilika.

— Jesi li ugodno proveo dan? — upita me, a izraz lica ostane mu ozbiljan kao i dotad.

Odmah sam shvatio da Zack ovim pitanjem želi polučiti sasvim određenu svrhu, jer nikada ga ranije nije zanimalo da li mi se u Bedrocku svidjelo ili ne. Već sam htio planuti, kad vidjeh po njegovu licu da je upravo to i želio postići: želio je da iskalim svoje razočaranje i bijes, kako me ne bi proždrla.

— Dobro, Zack — rekoh pomirljivo — ispričat ću ti sve što sam jučer, tog paklenskog dana, doživio, a onda će taj slučaj biti završen i više se o njemu neće izustiti ni riječ.

Kimnuo je glavom i ja počeh pričati. O prvom dijelu dogodovštine već je čuo od Joea i Hanka. Dok sam im pričao o događajima što su se kasnije odigrali, zapanjeno su zurili u mene. Kad sam završio, neko je vrijeme vladao tajac, a onda Zack upita:

— Kad polazimo za Utah?

Morao sam se nasmejati. Tako je uvijek bilo sa Zackom: on je bio čovjek brzih odluka i otkako ga poznajem uvijek je ispravno rasuđivao.

Zack je bio čistokrvni Indijanac iz plemena Crow. Nastanio se u ovim brdima prije no što sam u Grand Junctionu ubilježio ovu zemlju na svoje ime. Kad sam prvi puta došao u brda, dočekao me strijelama i usijanim olovom. Vrebali smo se uzajamno tri dana, da bismo se ujutro četvrtoga iznenada zatekli okom u oko. Obojica smo bili iznenađeni, jer ni jedan od nas nije to u tom trenutku očekivao. Držali smo jedan u drugog uperene puške, ali nismo opalili. Riskirao sam i spustio cijev puške. Led je bio probijen. Jednom, kasnije, Zack mi je pričao kako je u mojim očima vidio da sam dobar čovjek. Pa, ako je Zack u to bio uvjeren...

Ostali smo zajedno i postali prijatelji. Zemlja je zakonski pripadala samo meni, ali Zack i ja smo se dogovorili da ćemo biti ortaci s istim pravima. Njemu je dostajala moja riječ. Znao je da Indijanci ne mogu dobiti pravo vlasništva nad zemljom i bio je zadovoljan što je mene sreo.

Njegovo nepovjerenje prema svakome koji je imao bijelu kožu postepeno je nestalo, pa je već nekoliko puta bio sa mnom u Bedrocku. Vjerojatno ljudi tamo nemaju ništa protiv njega, jer sam dovoljno glasno pričao da je Zack moj prijatelj i ortak, ali to mi je bilo svejedno; glavno je da ga ostavljam na miru.

Zack je rijetko pričao o sebi. Nikada ga nisam pitao odakle je

došao i zašto je živio sam u ovim brdima, no zacijelo je osjetio da sam o tome često razmišljao. Jedne večeri otvorio je dušu i počeo pričati, a ja sam ga šutke slušao.

Kad su mu bile tri godine, roditelji su mu poginuli u strašnoj snježnoj mečavi. Upravo u to vrijeme pojavio se u plemenu neki misionar koji im je bajao čudesne priče o Velikom Bogu. On odvede sirotog Indijančića u svoju kuću i podari ga kršćanskim imenom Zaharias.

Svi su Indijanci misionara veoma poštovali, osim malog Zahariasa. Dječak je ubrzo osjetio da je između riječi i djela bijelog velika razlika; uvijek je propovijedao o ljubavi među ljudima, a sa svojim je posinkom postupao tako loše i neljudski kako Indijanac nikada ne bi postupao. Zack je svaki dan podaren obilnim obrokom batina, uglavnom onda kada bi se igrao s ostalom djecom Crowa, čiji su se roditelji još uvijek držali svog starog vjerovanja.

Zack se nikada nije priučio batinama, iako ih je podnosio stojičkim mirom. Mogao je pobjeći, ali nije na to ni pomišljao, jer je jako volio svoju pomajku, jednu Indijanku iz plemena, koju je misionar oženio nakon što je već četiri godine proboravio među Crowima.

A onda je, jednog dana, nastupio trenutak od kojeg se Zackov život stubokom izmijenio. Vidio je, stjecajem okolnosti, kako misionar tuče svoju ženu i godinama nagomilana mržnja odjednom je eksplodirala. Zabio je bijelom misionaru nož u srce i pobjegao.

Danima je, gotovo bez odmora, trčao. Dvije godine je tumarao bregovima Wayominga i Colorada stra-

hujući od progonitelja, hraneći se travom i raznim kukcima. Ali, čini se da ga nitko nije tražio. Tada je ovdje gore sklepaio malu kolibu i zadovoljno živio sve dok se ja nisam pojavio. Pomislio je da su mu naposljetku ušli u trag i došli po njega da ga kazne zbog ubojstva.

Kada je završio priču, šutke sam položio Zacku ruku na rame; od toga dana nikada više nismo o tome razgovarali.

Joe i Hank bili su poprilično utučeni kada su čuli da ćemo Zack i ja uskoro odjahati.

— Nas dvojica sami nemamo nikakvih izgleda protiv Fairwaya — reče Joe Driscoll. — On će poslati u brda Mc Cullena s nekoliko ljudi; ako nas se domognu, dat će nas izbičevati, kao što je obećao.

— Neće, on će vas ostaviti na miru — odgovorio sam. — Ako bi ipak

nešto pokušao, pođite do Clint Manninga, on će već staroga udariti po prstima. Osim toga, niste više dojenčad. Držite oči otvorene, pa vas nitko u ovim brdima neće iznenaditi.

To ih je umirilo.

Slijedećih dana Zack je pokazao novim drugovima naše imanje, koje je obilovalo mnogim skrivenim kanjonima, što ih je mogao pronaći samo upućeni.

Jednu smo kolibu pregradili u spavaonicu za naše kauboje, a prije odlaska naredio sam im da izgrade veliku staju, najmanje za šezdeset konja. Prošle zime nestalo mi je... što zbog krađe, što zbog mećava... više od dvadeset konja, ne bih htio da mi se to i ove zime ponovi.

Tjedan dana kasnije bili smo spremni za put. Oprostili smo se od Joea i Hanka i pojahali na sto pedeset milja dugi put prema Altamontu, gradiću zapadno od Ford Duchesna.

IV

U podne petog dana zauzdali smo konje na vrhu pitoma brežuljka, odakle nam se ukazala duga zelena kotlina u središtu koje je bilo razasuto nekoliko kuća.

— Mora da je to — rekoh. — Starac u Upalcu upravo nam ga je tako opisao.

Pri tome nas je prezirno gledao i od tog trenutka Zack je bio uvjeren da s imanjem Blacka Curlinga nešto nije kako valja. Ali, sada smo već bili ovdje, a u međuvremenu je moja znatiželja porasla do te mjera da me

ni deset konja ne bi zadržalo od toga da saznam što se tu, zapravo, događa.

Potjerasmo dalje naše, prašinom prekrivene konje. Sočno zelenilo livada odmaralo nam je oči, nakon što smo posljednjih dana jahali pustom visoravni East Tavaputsa, na kojoj nije bilo ničeg do pijeska i kamena iz kojega je ubitačna žega isijavala dvostrukom, trostrukom žestinom. Kod Bei Ouryja pregazili smo rijeku Green i otada je jahanje postalo ugodnije, jer je predio između rijeke

i stotinu milja udaljenog grada Salt Lakea bio gušće naseljen.

Zack se neprekidno nepovjerljivo osvrtao, a ni ja se nisam osjećao lagodno. Zemlja je ovdje bila prvo-razredna za uzgoj stoke, ali goveda nigdje nije bilo vidjeti. Što se kod kuće nije zamjećivala ni živa duša, to naš nije iznenadilo; znali smo da bivši vlasnik ranča nije više među živima.

Tek smo sada, kada smo prišli bliže, zapazili da su zgrade ranča smještene u kotlinici. Bio je to prilično neprikladan položaj, pa sam se upitao da li je čovjek što ih je izgradio ikada računao s mogućnošću prepada; s okolnih brežuljaka mogao se cijeli ranč držati u šahu s jednom jedinom dalekometnom puškom.

Zgrade nisu bile samo napuštene već i temeljito razorene. Prozorski okviri iskrivljeni, bez stakala, visjeli su na zardalim šarkama. Pojedine daske bile su strgnute sa stijena i na tim se mjestima vidjela smeđa, osušena ilovača. Od trijema je preostala samo gomila istrunulih dasaka.

Svuda oko zgrada zemlja je bila prekopana. Rupe u promjeru od jednog do dva jarda, prekrivale su cijelo dvorište ranča, tako da smo Zack i ja morali vraški paziti da ne učinimo koji pogrešni korak.

Zack me je sve češće upitno pogledavao, ali ni ja se tu nisam snalazio. Ili je Black Curling bio lud, ili s tim razaranjem nije imao nikakve veze. Međutim, jedno mi je ipak postalo jasno: sada sam bio potpuno uvjeren da s ovim rančom nije sve u redu.

Našli smo nekoliko greda za vezivanje koje nisu bile otkinute i o jednu vezali konje. U blizini nije bilo

ljudi, jer bi me inače sivac već odavno na njih upozorio. On je ostao miran; čak ni velike rupe oko njega nisu ga plašile.

Krenuli smo prema glavnoj zgradi; morali smo se verati preko brda trulih dasaka da bismo ušli u kuću. Nisam bio nimalo iznenađen kad sam vidio da iznutra izgleda još gore nego izvana. Klimao sam glavom ništa ne shvaćajući; nisam mogao dokučiti što je nekoga moglo navesti da tu kuću tako zdušno uništi.

Daščani pod bio je uništen i nijedna daska nije više bila na svom mjestu. U zidovima su bile izbušene rupe, a kroz neke od njih prodirala je sunčana svjetlost. I u svim ostalim prostorijama izgledalo je kao u predvorju.

Kada smo sve razgledali, Zack mi reče:

— Želimo li sve to dovesti u red, morat ćemo ostati ovdje nekoliko godina.

Nasmijao sam mu se i odmahnuo

— Dok ne otkrijem što se tu zbiva, neću ni prstom maknuti.

Izašao sam iz glavne zgrade i pogledao prema jednoj plošnoj zgradi od naboja, što je ranije vjerojatno služila kao spavaonica za momčad; ona nije djelovala suviše oštećeno.

— Možda ćemo tamo moći prespavati — rekoh Zacku. — Danas nisam više raspoložen za jahanje do Altamonta. Kasnije ćemo razgledati okoliš, a ujutro polazimo u grad.

Zack odobravajući kimne glavom i oprezno zakorači kroz vrata u zemljanu zgradu. Dvovisinski drveni ležaji bili su, doduše, prevrnuti, ali neoštećeni. Podigli smo dva i donijeli iz jednog ugla slamarice, koje su na jednoj strani bile rasječene. Mi smo

ih naprosto okrenuli. Isprobao sam svoj ležaj i bio zadovoljan.

Zack je izašao i donio naše smotane gunjeve. Razmotao ih je i stavio na ležaje.

— Napojit ćemo konje, pa onda pojahati niz dolinu — rekoh. — Možda ćemo putem naići na koga tko bi nam mogao reći koji je vrug s tim rančom.

Izašao sam na dvorište i poveo sivca oko malog kratera u zemlji k pojilištu, što se nalazilo pred jednom stajom. Tek sam prošao pola puta kad osjetih kako mi nešto usijano zuji kraj uha. Djelić sekunde kasnije začuo sam tihi prasak puške i potmuli udar taneta u zemljani zid.

U slijedećem trenutku ležao sam na zemlji i brzo, poput guštera, puzao prema pojilu, iza kojeg sam se namjeravao skloniti. Mogao sam se uvući i u jednu od rupa, ali činile su mi se preplitke da bi me dovoljno zaštitile. Nevidljivi strijelac slao je prema meni tane za tanetom, ali je propustio šansu, kad me je prvim metkom promašio.

Napadač se u redotočio samo na mene. Kad bi se kugla zarila u zemlju, pijesak je prskao u zrak; i zatim bi se čuli mukli udarci olova o hrastovinu pojila.

Zack je bio dovoljno mudar da iskoristi vrijeme i uzmakne natrag u zgradu. Neugodan napadač prekasno se snašao, pa je tanad samo kidala komade zemljana zida, ili beskorisno prolazilo kroz vrata.

— Sve u redu, Zack? — doviknuo sam i odmah začuo potvrdno mrmljanje.

Potražih pogledom čovjeka što nam radi o glavi. Prestao je pucati, ali čim sam malo iz zaklona podigao

glavu, puška se odmah oglasila. Na vrhu brežuljka što je na nekoliko stotina jardj okruživala kotlinu zamijetio sam oblačić dima. Momak je odabrao najbolji mogući položaj; odonud je imao savršeni pregled nad cijelim rančom, tako da se Zack nije mogao neprimijećen izvući ni kroz stražnja vrata, kako bi strijelca napao s leđa.

Zack to, očito, nije znao, pa se provukao kroz prozor na stražnjoj strani i pokušao pretrčati do prvih stabala, koja bi mu poslužila kao zaklon.

Napadač je bio vrlo oprezan. Brzom je paljbom obasuo mecima prostor između kuća i drveća i Zacku nije ništa drugo preostalo već da se, psujući, povuče natrag. Imao je pri tom vruću sreću, jer mu je jedna kugla prošla između dijela i ruke i razderala rukav na košulji.

— Miruj, Zack! — doviknuo sam. — Moramo sačekati dok se smračil!

No, bilo je lakše reći nego učiniti. Sunce je nemilosrdno pržilo i već nakon pola sata osjećao sam kao da u tijelu nemam više ni kapi tekućine. A pri tome mi je voda bila pred nosom. Međutim, kad bih god pokušao promoliti nos iznad pojila tipčina bi s humka zapucala. Nakon trećeg neuspjelog pokušaja odustah. Pokušao sam na drugi način. Izvukao sam nož i počeo bušiti rupu u pojilu. Kako sam za pola sata probušio samo pola inča kao čelik tvrde hrastovine, prekleo sam i zadjenuo nož za pojas.

Tak kasno poslije podne pojilo je počelo bacati nešto malo sjene. Bio sam već sasvim blizu toga da dobijem sunčanicu. Momak na brežuljku nije već dugo pucao, pa nismo znali

da je uopće još gore; i on je znao da nas prekonoc ovdje ne može prikovati.

Zack i po drugi puta pokuša ispad. Domogao se drveća a da nije odjeknuo nijedan hitac. Odmah je pojurio dalje i za nekoliko trenutaka nestao iz mog vidokruga.

Pružio sam ruku oprezno iznad ruba pojila. Čini se da je napadač dao petama vjetra. Oprezno sam se pridigao, spreman da mi svakog trenutka dozuji metak, ali ništa se nije dogodilo. Otkotrljao sam se preko ruba pojila i našao u vodi. Bila je topla, ali osjećaj bio divan a osvježanje najugodnije što sam ga ikada osjetio.

Pola sata kasnije na brežuljku odakle je pucano na nas pojavio se Zack. On mi mahne i sada sam znao da je opasnost, napokon, minula. Kad se vratio na ranč, neko smo vrijeme raspravljali o mogućem značenju i svrsi ovog napada.

Zack mi je pokazao pregršt čahura. Nisu bile uobičajene veličine 45, koje sam upotrebljavao za svoju vinčesterku već neubičajeno dugi naboji. Napadač je morao imati springfield-karabinku, kakvu sam jednom vidio u Grand Junctionu. Neki je lovac tada kupio isto takve naboje.

Nije više imalo nikakva smisla jahati amo-tamo, jer će se za koji sat smračiti. Još smo se malo ogledali po zgradama i čim se smračilo legli u ne baš udobne krevete. Prije no što sam usnio razmislio sam o čovjeku što nas je cijelo popodne držao na nišanu, ali nisam vjerovao da će noću još jednom napasti.

Probudio sam se kad mi je jedna zraka sunca, što je prodrila kroz prozor bez stakla, pošakljala nos. Pogledao sam prema Zackovu ležaju, ali on je već bio prazan. Onda začuh štopot, što je zvučilo kao sudaranje dva lonca. Zvuk je dopro iz glavne zgrade. Skočim i navučem čizme, pa izađem pred kuću. Voljko se protegnuh. Na pojilištu sam se umio i odmah zatim pošao u glavnu zgradu, gdje sam zatekao Zacka kako posluje u kuhinji. Već je skuhao kavu.

— 'Bro jutro, Zack — pozdravih raspoloženo. — Spavao sam kao što već dugo nisam.

Smiješak ozari Zackovo lice. Očito, veselio se što je moje loše raspoloženje, koje me je držalo gotovo cio tjedan, isparilo. Zajutrakovali smo u punom miru, a onda osedlali konje. Moj prijatelj je zaželio razgledati dolinu, a ja sam naumio odjahati u grad, kako bih kupio neke stvari. Trebalo nam je namirnica ako ćemo ovdje dulje boraviti, a bio nam je potreban i raznovrsni alat, da bismo razorene zgrade koliko-toliko osposobili za upotrebu. Možda ću u Altamontu i saznati zašto ranč tako izgleda i zašto su na nas pucali.

Zack me ispratio komadić puta prema gradu; nakon otprilike tri milje smo se rastali i on je odjahao prema jugu.

Poslije još četiri milje ugledao sam pred sobom grad. Nije bio ni tako malen; glavna ulica, što se protezala ravnim smjerom zapad-istok, bila je duga pola milje, a s obje strane uzdizale su se gusto poredane kuće. Štoviše, bilo je i nekoliko pokrajnih ulica. Većina kuća bila je od naboja,

poneke od drveta, a spazio sam i jednu veliku zgradu od opeka.

Grad me se ugodno dojmio. U glavnoj ulici vladala je velika živost. Konjske zaprege stajale su s obje strane, pred nogostupima što su na visini od nekih pola jardi bili prislonjeni uz kuće. Muškarci su tovarili u kola sanduke i vreće. Pred briačnicom jedan je čelavko u bijeloj pregači meo s nogostupa prašinu, a neki mališan tako pažljivo čistio veliko staklo izloga kao da je u pitanju dragocjena umjetnička slika.

Ogledao sam se za nekim dućanom i otkrio ga na uglu jedne pokrajne ulice. Kada sam dojahao do njega, ugledah nešto dalje još jedan, gotovo dvostruko veći. No, odlučio sam se za manji, jer sam ga prvog ugledao.

Muku sam mučio dok sam pronašao mjesto za mog sivca, jer nije podnosio da bude stiješnjen. Grizao bi se s drugim konjima.

— Budi miroljubiv, stari — šapnuo sam mu i pogladio ga po njušci. — Neće dugo trajati. Drž' se dotle dobro.

Uzrujano je dahtao. Gužva oko njega nije mu se sviđala.

Popeo sam se do nogostupa, propustih nekoliko ljudi i onda ušao u dućan.

Morao samo se malo prignuti da bih prošao kroz oniska vrata. Poslije zaslijepljujućeg svjetla na ulici, oči su mi se vrlo polako prilagodile žmirkavu sumraku. Udario sam glavom o nešto tvrdo i kad sam to pažljivo pogledao, ugledah veliku korpu s bocama, koja se njihalo sa stropa. To nije bio jedini predmet što je prijetio mojoj glavi, stropne grede su se savile od tereta kojeg su morale držati. Bio sam viši od šest stopa i

izgledalo je da je ovaj dućan za mene koji broj premalen.

Tražio sam pogledom prodavača, ali ono nekoliko sunčanih zraka što su pronašle put kroz okanca nisu dostajale da bi se sve jasno razabiralo. Nagnuo sam se nad tezgu. Već sam htio glasno zatražiti poslugu kad spazih jedna leđa u kockastoj košulji.

Osoba je nešto tražila pod tezgom. Ja je kucnuo po ramenu. Leđa se trgnu i začuje se mukli udarac; glava je zveknula o donju plohu tezge.

Začuo sam svijetao glas što je dreknuo, a zatim bujicu kletvi kakve sam dosad čuo samo od drvosječa i riječnih ladara.

Još sam više raširio oči kada se ispod tezge pojavila glava s visoko podignutom, gustom plavom kosom.

— Kakav tri puta prokleti idiot... — uskliknu svijetao glas, da bi onda, iznenada utihnuo.

Iza tezge u mene je zurila mlada žena. Imala je tamnosmeđe oči i mnogo sunčanih pjegica oko malena nosa, što se pri vrhu prkosno uzvio. Sve sam ovo mogao točno vidjeti jer je jedna od malobrojnih sunčanih zraka pala na njeno dražesno lice.

— Zar niste mogli nešto reći? — upita malo ljubaznije i počne desnom rukom trljati potiljak.

— Oprostite, gospodice — ispričao sam se i nasmiješio. — Nisam mogao znati da su u pitanju ženska leđa.

— Dobro... sve je u redu. Što želite?

S kupcima nije bila osobito ugodna, ali ja sam uvijek bio za to da se odmah prijeđe na stvar i da se dugo ne mlati prazna slama. Nabrojao sam

još što želim kupiti, a ona je sve pribilježila.

Odjednom kroz vrata iza teže dobruji dubok glas.

— Tko je to?

Djevojka se okrene i vikne:

— Jedan kupac.

— Prokleta curo, to i sam znam. Hoću znati tko je to, jesi li razumjela?

Motrio sam djevojku, koja je i dalje zapisivala kao da se nije ništa dogodilo. Čuo sam muškarca kako je još jednom nešto zabrundao, a onda nastade tišina.

— Ako mi kažete tko ste, mogu umiriti oca. — Nije digla pogled kada je rekla. — On nerado prodaje ljudima koje ne poznaje.

— Zašto ne dođe pogledati tko je kupac?

Prestala je pisati i digla glavu. Njene smeđe oči mjercale su me neko vrijeme nepovjerljivo, a onda prigne glavu i odgovori:

— On sjedi u kolicima, paraliziran je.

Bila je to kao jedna konstatacija: u njenu glasu nije zazvučilo nikakvo ogorčenje.

— Žao mi je — rekoh, a onda se predstavim. Govorio sam vrlo glasno, kako djevojka ne bi morala ponašati. — Ime mi je Rodny Kilpatrick. Preuzeo sam ranč od Blacka Carlinga...

Zamijetio sam kako tijelom djevojke prelazi drhtaj. Olovka padne na težu, a kad je podigla glavu, prestrašio sam se mržnje što je zračila iz njenih očiju.

— Izbaci gada! — tulio je glas iz druge prostorije. — Gdje je moja sačmarica? Do vraga, ustrijelit ću tog bastarda!

Djevojka zgrabi revolver što je ležao nedaleko njene ruke i uperi cijev u mene.

— Nastojte da se izgubite odavde prije nego što izgubim vlast nad sobom i opalim — prosiktala je i nije izgledala tako kao da je sklona šali.

— Da li biste mi htjeli objasniti... — počeo sam, ali ona trgne revolverom, a njen mali palac podigne kokot.

Slegnuo sam ramenima i izašao iz tog negostoljubivog dućana. Ali, sada mi je uistinu svega bilo uvrh glave. Htio sam napokon saznati na čemu sam. Već sam pomalo izgledao kao šeptrlja što iz jednog izmeta gazi u drugi a da to uopće ne primjećuje.

Krenuh u potragu za šerifovim uredom. On će mi zacijelo najbolje objasniti što se tu događa. Još sam čuo iz dućana neki štopot, pa sam bocnuo sivca, kako bismo odmakli prije no što mi stari načička leđa sačmom.

Šerifov ured pronašao sam sto jardi dalje, na suprotnoj strani glavne ulice. Zauzdao sam konja i kliznuo iz sedla. Nekoliko ljudi me je radoznalo promatralo; a onda im pogledi odlutaše prema velikom dućanu gdje se počelo sakupljati mnoštvo ljudi. Vezao sam sivca i pošao uza stube.

Ušao sam, a da nisam pokucao. Znao sam, doduše, da neki šerifi to ne vole, jer im je neugodno kada ih se zatekne pri spavanju, ali to mi je u ovom trenutku bilo svejedno.

Međutim, unutra nije bilo nikoga. Prostorija se nije bitno razlikovala od one u Bedrocku. U sredini je stajao veliki pisaći stol... istini za volju, prilično uredan... a desno u

kutu visoka željezna peć. Zid iza pisaćeg stola bio je oblijepljen potjernicama, a odmah do njih bila su vrata k ćelijama.

Sjeo sam na jedinu stolicu u uredu, zacijelo šerifovu, podigao noge na stol i gurnuo naslon dok se nije dotakao zida s potjernicama. Vinčesterku sam prisionio uza zid. Da bih skratio vrijeme, izvukao sam revolver i poigravao se s bubnjem.

Nije minulo ni četvrt sata kadli se na stubama začuju žustri koraci i vrata se naglo otvore. Muškarac, ne mnogo niži od mene, zagledao se u mene kao u osmo čudo svijeta. Na njegovoj zagasito zelenoj košulji ljeskala se šerifska zvijezda.

— Dobro jutro, šerife — pozdravih prijazno. — Čekao sam vas.

— Skidaj noge s mog pisaćeg stola! — tiho uzvratila šerif, a meni bi odmah jasno da ni on ne pridaje osobito značenje pristojnom ponašanju.

Spustio sam noge s ruba stola, vratio stolicu u prvobitni položaj i polako ustao. Revolver sam brzo gurnuo u korice.

— Zoveš se Rodney Kilpatrick? — upita.

— Oho, to se doista brzo rastrubilo. Čini se da je ovo pravo pravcato gnijezdo brbljavaca.

Predstavnik zakona priđe korak bliže i meni se učini da me namjerava razoružati. Ja spustim ruku na držak svoga patersona i polako zaničem glavom.

— Ništa od toga, šerife — procijedio sam tiho, ali on nazre u mojim riječima odlučnost i zastade. — Najprije želim saznati kakva se tu

igra igra. Zašto svi reagiraju kiselo čim se spomene Black Curling?

U očima mog sugovornika zrcalilo se iznenađenje, no glas mu je bio odlučan kad je rekao:

— Nećeš nas prevesti žedna preko vode, Kilpatrick. Mene ne možeš obmanuti. Svi znamo zašto si došao u Altamont, ali neće ti se posrećiti. Uzet ću ti revolver, a onda ćeš u zatvor i tamo ćeš ostati sve dok nam ne ispričaš istinu.

Nisam znao bi li se nasmijao ili razbjesnio. Došao sam ovamo da bih saznao istinu, a sada je ovaj bando-glavi jarac, hoće saznati od mene. Zar su svi građani Altamonta šenuli umom?

— Nisam raspoložen provesti ni sata u vašoj rupčagi, šerife — uzvratila sam i stegnuo držak revolvera. — Ne kažete li mi što se događa s Curlingovim rančom, ili što se s njim dogodilo, pokušat ću to saznati negdje drugdje. A sada mi se maknite s puta!

Mogao sam pokazati potvrdu o vlasništvu kao i izjavu Clintu Manninga, ali to nisam učinio. Najprije sam želio saznati što je posrijedi. Možda je u pitanju zavjera protiv Curlinga u koju su upetljani maltene svi građani.

Šerif se makne ustranu. Očekivao sam da će me pokušati silom zadržati, no on se počne sažaljivo smješkati; štoviše, podrugljivo udvornom kretnjom pokaže mi vrata. Unatoč tome bijah oprezan i nisam ga puštao iz vida. Ali, on je prekrizio ruke na grudima i nije se micao.

Uzmicao sam sve dok leđima nisam dotakao vrata. Onda pružih lijevu ruku i otvorim ih.

— Možda ćemo se još vidjeti — rekoh. — Bilo mi je doista veliko zadovoljstvo, što sam vas upoznao.

Smiješak sto mu je igrao na usnama ojača. Neki veseljak, pomislio sam i okrenuo se.

V

Nisam pravo ni shvatio što se sve u slijedećim trenucima odigralo. Pred šerifovim uredom bila je okupljena velika gomila ljudi. U istom trenu udari komad olova tik pored moje glave u vratnicu, ljudi počеше urlati, a oni što su bili najbliži nahrupiše prema meni. Prenuo sam se tek kada su me dvojica od njih gotov uhvatila. Jednim sam se pokretom bacio nazad u šerifov uređ, zalupio vrata i spustio teški kračun u ležište.

Još uvijek prestrašen, okrenuo sam se šerifu.

On je sada sjedio za pisaćim stolom, u istom položaju u kojem je zatekao mene kada je ušao. Još se uvijek smiješio i meni se to činilo bezobraznim.

— Dobro došli, Mr. Kilpatrick — reče. — Čime vas mogu poslužiti?

Ostao sam gotovo bez daha. Ponašanje mog sugovornika dovodilo me do bijelog usijanja. Bijesno sam ga gledao i nisam ništa odgovorio. Što mi je drugo i preostalo? Da počnem iznova?

Šerif izvadi iz ladice hrpu papira, raširi ih po stolu i počne, jedan za drugim pažljivo čitati. Onda reče, a da nije podigao glavu:

— Hoćete li, molim vas, otvoriti vrata? Možda bi i drugi ljudi željeli ući.

E, to je bilo previše. Tako sam tresnuo šakom o stol da je nekoliko olovaka i držala izletjelo iz ležišta.

— Ne znam što se tu događa! — proderah se. — Došao sam mirno ovamo da bih preuzeo ranč Blacka Curlinga koji mi je na samrti darovao, a sa mnom se postupa kao sa zločincem koji je u najmanju ruku poubijao čitav jedan dječji zbor!

Htio sam izvaliti još pokoju sočnu riječ, ali šerif skoči a na njegovu licu više nije bilo ni traga smiješku.

— Što si rekao? — upita oštro. Čini se da je ono »vi« upotrebljavao samo kada se s nekim zafrkavao. — Ponovi!

— Ono o dječjem zboru? — upitah, iako sam dobro znao na što je ciljao; očito, vijest o Curlingovoj smrti silno ga je uzбудila.

Sada je on udario o pisaći stol.

— Black Curling je mrtav? — zurio je u mene kao da sam suodgovoran za opći potop. — Možeš li to dokazati?

S tom vijesti izmamio sam ga iz suzdržljivosti, sada je on bio taj što je od mene htio nešto saznati. Iako me je rulja pred vratima činila nervoznim, nisam žurio s odgovorom. Strpljivo sam čeprkao po džepu na košulji i napokon izvukao oba papira. Rasklopio sam ih i pružio šerifu, koji mi ih je gotovo istrgnuo iz ruke i odmah počeo čitati. Potvrdu o

vlasništvu kao da je poznavao, mnogo više ga je zanimao drugi spis.

Kada je završio, pogleda me nepovjerljivo.

— Poznajem Clintu Manninga — reče nakon kraće stanke. — To je u redu ako je on uistinu ovo potpisao.

Zaboga, na toliko nepovjerenja nisam još nikada u životu naišao.

— Zašto mu ne biste brzojavili? — upitam, dajući svom glasu prizvuk toliko očinske strpljivosti da je samom sebi morao izgledati kao budala što ne zna ni do tri brojiti.

No, on nije bio budala i odmah je osjetio podrugljivo pokroviteljski ton. Čini se da smo obojica bili skloni istoj vrsti humora, a zbog toga mi je postao pomalo simpatičnim. Onda se naglo okrenuo, pošao do stalka s puškama, što se nalazio uz lijevi zid, i skinuo sačmaricu s dugom cijevi. Ne osvrćući se više na mene, prišao je vratima.

Ja sam se povukao iza vrata što vode u ćelije, jer nisam bio raspoložen da pokupim neko zalutalo tane.

Šerif je bio upravo onako tvrd momak kakvim sam ga i ocijenio: izgledalo je da od onog podivljalog čopora vani nimalo ne strahuje. On digne kračun i otvori vrata. Cijev sačmarice bila je upravljena u trojicu ljudi što su stajali na nogostupu tik pred vratima.

— Natrag, Mortimeru! — hladno naredi šerif — ili ćeš zaraditi cijeli obrok.

Elegantno odjeven muškarac porcveni. Htjede se suprotstaviti, ali šerif mu tako zabije cijev u trbuh da je zateturio unazad i srušio se u prašinu. U pozadini nekolicina se ljudi počeo smijati.

Mortimer ustane i otrese s hlača prašinu. Kad je pogledao šerifa, iz očiju mu je sijevala neobuzdana mržnja.

— To niste učinili bez razloga — prosiktao je tako tiho da ga je mogao čuti samo šerif.

— Odlazite i prestanite huškati ljude — uzvratí šerif, kojega sugovornikove riječi nisu nimalo smele.

Gomila se ustala. Nekoliko se ljudi probije naprijed, a jedan od njih vikne:

— Zašto štitiš onog razbojnika, Taylore?

Taylor Cartridge podigne sačmaricu i ispali povrh glava okupljenih. Ljudi se uplašeno zaustave i odjednom pred uredom zavlada tišina.

— Ne želim promuknuti derući se — viknuo je. — Dovedite Andrews a i sve ću mu objasniti. A vi se razidite. Najbolje, pođite u salun i tamo sačekajte. Joshua će vam sve ispričati. Jedno vam mogu već sada reći: mislim da je Black Curling mrtav!

I među svjetinom na ulici ta je vijest djelovala poput eksplozije bombe. Neko su se vrijeme šutke zgedavali, a onda se začu žamor koji ubrzo preraste u urnebes. Ljudi se više nisu osvrćali na šerifa; otišli su kao da su posve zaboravili zašto su došli.

Čekao sam dok je i posljednji otišao i tek onda izašao iz zaklona.

Šerif se upravo okrenuo i ulazio u ured. Zatvorio je vrata i ponovo ih zaključao: vjerojatno nije gajio osobito povjerenje u sumještane. Pričeka sam dok je zauzeo mjesto za pisaćim stolom. Prislonio je sačmaricu o zid i onda se opet raskomotio.

— Tako! — promrmljao je. — Sada ćemo nas dvojica popričati.

Upitno me pogledao, a ja sam se ogledavao za nekom stolicom, jer nisam ni pomislio da stojim pred njegovim stolom poput glupava đaćeta.

Odmah je shvatio što tražim i progundao:

— Odostrag, u zatvoru, ima još jedna stolica.

Premišljao sam bih li ga zamolio da mi je donese, ali sam onda ipak pošao po nju, kako ga ne bi razjario. Stavio sam stolicu pred pisači stol i potražio na njemu komadić mjesta za noge.

Taylor Cartridge nije ništa rekao, čekao je da ja počnem.

E, onda ćeš dugo čekati, pomislio sam, i šutio sve dok mu napokon nije dojadilo.

— Što je? — upita mrzovoljno. — Nećeš li početi?

— Moja priča počinje tek smrću Blacka Curlinga, a ja bih rado saznao što je bilo prije toga, da bih shvatio cjelinu.

Cartridge uzdahne. Zamijetio sam da je stisnuo šake, tako da su na njima pobijelili zglobovi, ali se onda opet opustio. Odustao je od natezanja sa mnom.

— Dakle, dobro. Ispričat ću ti sve o Blacku Curlingu i njegovu ranču, i to podrobno.

• • •

— Sada su tome točno dva mjeseca — počeo je šerif. — Bio je dan kao i svaki drugi, i nitko nije mislio o nekom zlu. Sjedio sam u restoranu, pri zajutraku, kad je počelo. Nitko nije obraćao pažnju na petoricu bingtanga što su ujahali u grad i sjahali pred bankom. Oni su dobro izabrali vrijeme: bilo je deset sati prije podne, banka je upravo otvorena i

unutra još nije bilo nikoga osim dvojice blagajnika.

Petorka je bila zakukuljena. Jedan među njima, što je stasom nalikovao Blacku Curlingu, bio je vođa i kratkim je odsječnim riječima izdavao zapovijedi. Jedan je napadač ostao kod ulaznih vrata, a trojica su preskočila drvenu ogradu, kako bi ispraznili čeličnu blagajnu koja je bila otvorena.

Blagajnici su upravo vadili novac za potrebe dnevnog prometa. Jednom od blagajnika je uspjelo zalupiti teška vrata blagajne, ali bilo bi bolje da to nije učinio jer ga je stajalo života. Udarili su ga revolverom u glavu i razmrskali mu lubanju; dva dana kasnije je umro. A koristi od te žrtve nije bilo. Vođa one petorice samo je malo kleo, onda je preskočio ogradu i s nekoliko pokreta otvorio blagajnu. Blagajnik nije vjerovao svojim očima, jer je to ukazivalo da zlikovac zna kombinaciju kojom se otvara blagajna, a nju osim vlasnika banke i obojice blagajnika nije nitko znao.

— A kako je došao do nje?

— Sačekaj, ne trči pred rudo! — Cartridge podiže ruku. — Pljačkaši su novac strpali u vreću. Jedan je vezao blagajnik, a onda su opet preskočili ogradu. Neposredno prije no što su izašli iz banke, stigao je pred vrata njen vlasnik, Henry Thompson. Vođa pljačkaša se okrenuo i oba su se muškarca nekoliko trenutaka gledala. Thompson se nije micao, no usprkos tome zlikovac je izvukao revolver, pažljivo naciljao i opalio. Pogodio je bankara usred čela.

— Mi smo kasnije, uvijek iznova, razmišljali zašto je zločinac ustrijelio

Thompsona. Najzad smo došli do jedino mogućeg odgovora, iako nitko od nas nije bio sklon u to vjerovati: Thompson je morao s pljačkašima imati neke veze; možda im je odao kombinaciju brojeva kojom se blagajna otvara. Ubijeni blagajnik to nije mogao uraditi, jer ne bi zalupio vrata, a najvjerojatnije ni Mason, drugi blagajnik, nije to uradio. Pretpostavljamo da je pljačkaš zbog nečega imao Thompsona u šakama, pa ga je ovaj poznavao i zbog toga je morao umrijeti.

Šerif ušuti, jer je netko zakucao na vrata. Cartridge ustane, skinje kračun i otvori vrata. Znatizeljno sam pogledao i ugledao starijeg, sjedokosog muškarca u bolesničkim kolici-
ma. Iza njega je stajalo ono čarobno, biće što me s revolverom u ruci najurilo iz svog dućana.

Muškarac je držao u rukama samčaricu skraćene cijevi, što je prije-
teći zurila u mene. Ako bi povukao otonac, od mene i stolice na kojoj sam sjedio malo bi toga preostalo. Ustao sam, kako bih šerifu uštedio trošak za kupovanje novog pokućstva. Stari odmah podigne oružje, ali Cartridge zgrabi cijev puške i jednostavno mu je otme.

Stari bljesno pogleda Taylora, ali nije prozborio ni riječi. Djevojka ugura kolica u ured i Cartridge ponovo zakračuna vrata.

— Dao sam te dovesti ovamo da nešto čuješ, Joshuda — šerifov je glas zvučio ljubeznije nego inače — a ne zato da se ovdje siliš i uništiš mi ured.

Dok sam gledao ovo troje... iako to nisam sebi želio priznati... u grudima me štreknulo pri pomisli da,

možda, Cartridge i ova djevojka pripadaju jedno drugom.

Stari me više nije udostojio nijednim pogledom. On pogleda Taylora i upita:

— Je li onaj bastard doista mrtav!

Cartridge sliježe ramenima, obiđe pisači stol i posegne za mojom stolicom. No, ja sam ga pretekao.

— Molim, izvolite sjesti — rekao sam djevojci prčasta nosića i popratio te riječi galantnom kretnjom. Ona me ošine pogledom iz kojeg se nije moglo razabrati ništa do prezira. Ipak priđe Cartridgeovoj stolici i sjedne.

Šerif mi se nasmijsao, no mene to ne zbuni. Sjeo sam i čekao što će biti dalje.

Cartridge objasni zašto ih je pozvao i da mi je upravo pričao o provali u banku.

— Čemu je to potrebno? — upita stari. — On je sve to već odavno saznao od Blacka Curlinga.

— Molim te, Joshua, pusti da nastavimo kao što smo započeli. Što će se izroditi, vidjet ćemo kasnije.

Ja nisam skidao oka s djevojke, koja je zurila pored mene. Ali, zamijetila je da je neprekidno promatram, a to joj je, očigledno, bilo neugodno. Vidio sam da u njoj raste srdžba i zacijelo bi mi ubrzo tresnula u brk neku kletvu da šerif nije nastavio priču. Sada je govorio tiho, a nakon nekoliko rečenica znao sam i zašto.

— Prasak revolvera u banci podigao je na noge cio grad — pričao je. — Skočio sam sa stolice i pojurio na ulicu. Bilo je to svega pedeset jardi od banke, ali usprkos tome stigao sam prekasno. Pljačkaši su već uzja-

hali, a dvojica od njih galopirala su glavnom ulicom. Ispalio sam za njih čitav bubanj, ali s te udaljenosti nisam, naravno, nijednog pogodio. Tada sam vidio da se otvaraju vrata Andrewsova dućana i da izlazi Joshua, sa svojom štrcaljkom olova. Doviknuo sam mu da se makne s ulice, ali... Pa, ti si ga već upoznao, Kilpatrick. Tvrdoглаv je poput bika.

Šerif prijekorno pogleda starca, ali ovaj je šutke zurio preda se. Onda Taylor nastavi:

— Zlikovci su ga oborili prije nego što je on uspio opaliti. Pogodile su ga četiri kugle, a jedna od njih povrijedila mu je kralješnicu.

— Trajalo je tri tjedna dok smo najzad bili sigurni da je, opet jednom, izbjegao đavlu. Međutim, ostao je paraliziran, a liječnik je rekao da nikada više neće prohodati.

Sada sam staroga gledao sasvim drugim očima. Uživio sam se u njegov položaj. Nisam znao da li bi se u njegovoj koži drugačije ponašao.

— Nekoliko metara dalje trčala je pred njima naša mlada učiteljica Stella Morgan, kako bi se sklonila pred divljim jahačima. Jedan je od tih momaka pucao u nju i s prvim je metkom usmrtio. Bila je zaručnica Johna Mortimera... to je onaj čovjek što ti je tako usrdno želio namjestiti okovratnik od konoplje.

— Tada bi bar sve bilo riješeno!
— progundā Joshua Andrews.

Zakimao sam glavom. Kakve veze to ima sa mnom?

Upitao sam šerifa, ali on se nije obazirao na upadicu, već nastavi:

— Skupio sam odmah ljude za potjeru i, dok su se nekolicina muškaraca, žena i Doc brinuli za ranjene, odjurio s tridesetak momaka

za razbojnicima. Nakon pola sata naišli smo na njihove konje, bili su isto tako iscrpljeni kao i naši. Ondje su ih, dakle, čekali odmorni.

Time je potjera postala beznaдна. Ali, tu su bila samo četiri konja. Prema tome, jedan je pljačkaš još jahao umornu životinju. Pojahali smo natrag i uskoro naišli na trag. Malo kasnije opet se izgubio u žbunju, no mi smo ga ubrzo ponovno našli. Trag je dalje vodio do malog potoka, a zatim nestao. Očito, jahač je nastavio koritom potočića. Pomno smo pretražili okolicu, ali bez uspjeha. Onda je jedan od naših ljudi rekao da potočić protječe kraj Curlingova ranča i ljude kao da je spopala groznica.

Curling je oduvijek bio samotnjak. Otkako je prije tri godine kupio ranč od starog Petea Hobarta, uvijek je živio posve sam; u grad je dolazio najviše triput godišnje, da bi naku-povao namirnice.

Kada smo stigli na ranč, Curling je upravo timario konja. Bio je to riđan. Neki od mojih ljudi sjetili su se da je jedan pljačkaš jahao riđana, a među ona četiri konja koje smo našli takvog nije bilo. Tek sam s mukom zadržao ljude da ne objese Curlinga na jednu od grana velikog hrasta u blizini njegova ranča. Ali, i ja sam bio uvjeren da smo uhvatili jednog od razbojnika, jer su riđanove potkove još bile mokre.

— Što je na to rekao Curling? — upitah. — Ili mu, kao ni meni, niste pružili priliku da govori?

Djevojka me srdito pogleda, ali ja joj se nasmiješih i to nju zbuni.

— Tvrдио je da je upravo dojahao s brda i pri tome pregazio potok. Ali, nitko ne goni tako nemilosrdno

svoga konja ako nije progonjen. Prerovali smo cijeli ranč tražeći opljačkani novac i krinku što ju je imao na licu za vrijeme provale, ali ništa nismo našli, pa smo pretpostavili da su sve to odnijela ostala četvorica.

— Uhvatio sam Curlinga i odveo ga u grad. Bila je to paklenska noć, jer je John Mortimer huškao ljude da sve završe kratkim postupkom. Uspio sam nekako uvjeriti ljude da nam je živi Curling korisniji od mrtvog; mrtvac nam ne bi mogao odati gdje je novac sakriven.

— Dva tjedna kasnije sudac koji je došao iz Salt Lakea oslobodio je Curlinga zbog pomanjkanja dokaza. Ja sam ga još jednu noć zadržao u zatvoru, dok se građani smire. Te noći pokušala su četiri momka osloboditi Curlinga. Moj pomoćnik, Harvey Logan, bio je zaskočen i može biti sretan što udarac revolverom u glavu nije bio tako tvrd kao onaj što ga je primio blagajnik. Štoviše, nije se ni onesvijestio, ali pravio se da je mrtav. Lupeži su se prepirali i iz tog razgovora Logan je razabrao da je Curling ugrabljeni novac, vjerojatno, sakrio na svom ranču, jer ga nije htio podijeliti s ostalima.

— Iza Harveya, u hodniku zatvora, došlo je do pucnjave. Jedan od zlikovaca je ostao ležati. Tada se i moj pomoćnik upleo u okršaj, ali nije više mogao uhvatiti ni jednog. Nestali su kao sablasti. Otad nismo više ništa čuli o Blacku Curlingu, a ja nisam imao pravo za njim tragati, jer ga je sud oslobodio optužbe.

— Što je bilo s preostalom trojicom pljačkaša? — upitah.

— Ne znam. I ovog se puta potjera vratila praznih ruku.

— Možete li bar približno opisati zlikovce?

Opisao ih je onako kako je čuo od svog pomoćnika. Kimnuo sam glavom; moja je pretpostavka, čini se, točna. Dvojica od njih bili su, nesumnjivo, momci što su u Bedrocku uvrebalii Curlinga.

— Slijedećeg dana cijeli se grad digao na noge, da bi na Curlingovu ranču tragao za opljačkanim novcem, je li? — Gledao sam u tri razjarena lica.

Stari se uspravio u kolicima i upitao:

— Gdje je novac?

Polako mi je svitalo. Shvatio sam što ovi ljudi o meni misle: zacijelo su uvjereni da s Curlingom brstim istu travu i da sam došao po novac kojeg je opljačkao.

— Curling je mrtav. — Ispričao sam što se dogodilo u Bedrocku. Na kraju rekoh: — Opis one dvojice ubojica točno odgovara opisu momaka koje je šerifov pomoćnik vidio ovdje, u zatvoru. A to znači da je od njih četvorice živ još samo jedan.

A taj čuči s jednom springfield karabinkom u blizini ranča i protjeruje nepoželjne goste, pomislih, ali to ne ponovih glasno.

— Pričajte vi svojoj prababi da vam Curlin nije spomenuo novac! — prodere se starac. — Bitanga nas hoće nasanjhati, Taylore. Vjerojatno je cijelu tu priču o Bedrocku izmislilo.

— To se može provjeriti. Poslat ću Harveya u Fort Duches, otamo može brzojaviti u Bedrock. Poznajem šerifa Clintu Manninga koji je, navodno, potpisao ovaj papir. On je častan čovjek.

— To sam i ja — primijetih, ali ovo troje me pogleda kao da u to baš ne vjeruju.

Taylor Cartidge se obrati Joshuu Andrews u njegovoj kćeri. Julie.

— Učinite mi uslugu i pobrinite se da Mortimer ne počne opet ludovati. Pustite da najprije vidimo kakve će

nam vijesti Harvey donijeti iz Fort Duchesa. Obećajete li to?

Andrews progundā nešto, ali onda ipak potvrdno kimne.

— Dobro. No, ako je pasji sin lagao, vlastitim ću ga rukama objesiti!

VI

Ležao sam u ćeliji, na tvrdom drvenom ležaju, i zurio kroz mali, rešetkama zaštićen prozor u vedro nebo, na kojem se već počeo nazirati blagi preljev večernjeg rumenila. Govorio sam kao anđeo, ali Cartridge se nije dao smekšati; oduzeo mi je oružje i zatvorio u ćeliju.

Sjedio je naprijed, u uredu, i srediavao papire. Kroz odškrinuta vrata nisam mogao točno vidjeti kakvi su to bili papiri, ali činilo mi se da proučava potjernice; možda se još uvijek nadao da će me pronaći na jednoj od njih.

Pokušao sam zaspati, ali nisam mogao. U mislima sam ponavljao današnje događaje i opet sam se, bog zna po koji puta, pitao da li je opljačkani novac doista skriven na ranču. Ako jeste, onda je Black Curling za njega našao sasvim sigurno skrovište, jer inače ne bi proveo u Bedrocku tri tjedna a da nijednom ne pokuša prenijeti novac na sigurno mjesto.

Prema svemu što sam čuo, i ja sam zaključio da je Curling sudjelovao u razbojstvu. Ali novac me nije zanimao. Prodat ću Curlingov ranč, a onda mogu građani Altamonta po

njemu prekopavati i tražiti blago dokle ih je volja.

Zadrijemao sam. Kucanje na vratima ureda prenulo me je iz drijemeža. Sjeo sam na rub ležaja i vidio kako Cartridge prilazi vratima i otvara ih.

Bila je Julie Andrews, s pladnjom u rukama.

— Ah! — uzviknuo sam. — Večera!

Nije me ni pogledala. Stavila je pladanj na pisači stol i onda sjela na stolicu koju iz ćelije nisam mogao vidjeti. Jedino što sam još od Julie Andrews mogao vidjeti bile su noge što su virile ispod malo podignute duge suknje. Taj mi se prizor svidio.

Taylor Cartridge donese u ćeliju, na običnoj dasci, moj dio večere, a onda se okrene i zatvori za sobom vrata.

U prvi mah htjedoh baciti u vrata posudu s kavom, ali onda pomislih da na Taylorovu mjestu ni ja ne bih drugačije postupao. A tko bi se dao smetati kad je u društvu lijepe žene?

Žvakao sam bezvoljno suhi kruh, ali kad sam zagrizao u sitno isjeckanu slaninu, javio se tek. To, doduše, nije bila gospodska večera, ali bio

sam gladan; bili su to prvi zalogaji što sam ih danas stavio u usta.

Nakon pola sata Cartridge je opet došao u ćeliju i odnio suđe. Julie Andrews je upravo otišla. Šerif se zaustavi na vratima ureda i okrene prema meni.

— Ova noć može biti vruća, Kilpatrick. Gospođica Andrews kaže da John Mortimer čašćava sve ljude u svom salunu. Proći će, možda, samo nekoliko sati, a onda neće više znati što rade, a Mortimeru neće biti nimalo teško uvjeriti rulju da je bolje ako te odmah objese.

— Zar im Andrews nije ništa reka o našem razgovoru?

— Kad se ljudi naloču, neće više na to misliti.

— Do vraga, onda poduzmite nešto! Onemogućite Mortimera da huška ljude? Ili ste, možda, sretni što će vam uštedjeti posao?

Taylor Cartridge odmahne rukom. Na trenutak je nestao iz mog vido-kruga, dok je negdje odložio dasku, a onda opet priđe vratima.

— Dok se Logan ne vrati, ne mogu napustiti ovo mjesto.

— Otključajte ćeliju i dajte mi svoju sačmaricu, pa ću se sam zaštititi.

Gledao me trenutak, dva prije no što je odgovorio:

— Možeš li zamisliti što bi se tu odigralo ako bi i jednog od njih u samoobrani ustrijelio? Tada više ni ja ne bih za tebe mogao ništa učiniti.

Znao sam da je u pravu. Ne preostaje nam drugo do čekati i vidjeti kako će se stvari dalje odvijati. Nije bila ni najmanje ugodna pomisao da bih, kada bi se šerifu nešto dogodilo, sjedio u ćeliji poput miša u mišolovci. Moj nemir postao

je još veći kada sam vidio kako Taylor prilazi stalku za puške i provjerava im ispravnost.

Vani je još bilo svjetlo. Vjerojatno će sačekati dok se smrači. Čudno, pomislih, da ljudi počinju s linčovanjem uvijek u mraku. Ali, možda je prizor vješanja osvijetljen treperavom svjetlošću baklji dvostruko opojan?

Opet sam se ispružio na ležaj i tupo zurio preda se. Začudo, iako sam bio mnogo uznemireniji nego prije nekoliko sati, za nekoliko trenutaka čvrsto sam spavao.

Probudila me je potmula buka, što je iz trenutka u trenutak postajala jača. U prvi mah nisam znao gdje se nalazim, ali onda se u hipu svega sjetih. Skočio sam s ležaja i u dva koraka stigao do prozora.

— Čujete li, Cartridge? — prode-rah se. — Pijani ološ dolazi da me linčuje!

U mom glasu odzvanjao je strah i moram iskreno priznati da sam u ovom trenutku bio silno uplašen. Nije nimalo ugodan osjećaj bespomoćno čekati krvnika.

Šerifova široka sjena pokrije hodnik.

— Miruj, Kilpatrick. Ništa ti se neće dogoditi.

— Lako je vama govoriti! Ovo krdo ne namjerava vas objesiti.

— Neće ni tebe.

Divio sam se njegovu nepokolebljivu povjerenju u vlastiti autoritet, no moj strah se nije umanjio.

— Barem otključajte ćeliju. Ako se vama što dogodi, mogao bih pokušati izvući se.

Cartridge je nekoliko trenutaka razmišljao. Napokon kimnu glavom.

— Dobro, ali daj mi riječ da ćeš napustiti ćeliju samo ako ti dopustim.

Žustro kimnuh glavom.

— Ako mi vi dopustite — odgovorih glasno, a tiho, da on to nije mogao čuti, dodah: — Ili ako više nisi u stanju da mi bilo što dopustiš.

Šerif skine s kuke na zidu svežanj ključeva i otključa ćeliju.

Istog sam se trenutka osjećao neprispodobivo ugodnije. Pokušao sam, u žmirkavoj svjetlosti petrolejke što je osvijetljavala ured, otkriti kamo je Cartridge stavio moje oružje, ali nisam ga nigdje vidio: na kuci pored stakla s puškama ga nije bilo.

Glasovi na ulici postajali su sve bučniji i rulja je svakog časa morala stići pred šerifov ured. Odjednom se začuo svijetao glas što je nadvisio mukli žamor.

— Budite razumni — vikao je taj glas. — Sačekajmo dok se Harvey vrati iz Fort Duchesa! Možda je uistinu nedužan!

Unatoč nezavidnoj situaciji u kojoj sam se našao, srce mi malo poskoči. Prepoznao sam glas Julie Andrews. Zar vjeruje da sam nedužan, ili je to samo usluga šerifu, kako se njemu ne bi što dogodilo?

Brzo odbacih dvoumljenje; zašto joj se ne bih svidio, usprkos neugodnim okolnostima u kojima smo se upoznali?!

Odjednom sam se sjetio Ellen Fairway. Prestrašio sam se što već gotovo dva dana nisam mislio na nju. Uspoređivao sam je u mislima s Julie Andrews; poredba nije išla njoj u korist, iako Julie nisam gotovo ni poznavao. Shvatio sam da je Ellen uvijek tražila samo svoje zadovolj-

stvo i da mene nije nikada voljela. Pa, onda ova situacija ima i dobru stranu: najzad sam dokučio da s Ellen nisam, zapravo, ništa izgubio.

Svijetao glas utonu u zaglušnu dernjavu pijanih muškaraca. Koraci su odjeknuli na nogostupu pred uredom, a onda zatutnje udarci tvrdih šaka u vrata.

— Otvori, Taylore — zatulio je dubok glas — ili ćemo ga izvući silom!

— Prvi koji se pojavi na vratima bit će napunjen sačmom! — uzvratil šerif. — Odlazi kući, Reno, da te stara ne izlema!

Nekoliko ljudi pred uredom prasne u smijeh. Cartridge je spretno ušao u igru; on je ove ljude dobro poznavao, i znao je da su samo pod utjecajem alkohola sposobni za linč.

— Pustite nas da ga objesimo!

Prepoznao sam taj glas: pripadao je užtogljenom kicošu koji je već prije podne vodio glavnu riječ. John Mortimer je za vrijeme provale u banku izgubio zaručnicu i htio se osvetiti za njenu smrt.

Začuo se prodoran zveket. Šerif je probio staklo na prozoru i proturio napolje cijev sačmarice.

— Upozorio sam te, Mortimeru! — viknuo je. — Bit ćeš prvi u kojeg ću pucati ako se ma i jedan odvaži i nasrne na vrata mog ureda!

Zavlada tajac. Ljudi na cesti bili su, čini se, neodlučni.

Tišinu prekine prvi pucanj.

Tane uleti kroz razbijeni prozor i pogodi šerifa u glavu. Vidio sam kako se Cartridge trgnuo i polako prevrnuo na uzak. Čelo mu je bilo obliveno krvlju. Ispustio je sačmaricu i, začudo, onda je ostala u istu

položaju u kojem ju je Cartridge držao.

Nisam više čekao ni trenutka. Istrčao sam iz ćelije, ugasio u uredu svjetlo i prišuljao se prozoru. Pogledao sam Taylora. Izgledao je strašno i bio sam uvjeren da je mrtav.

Uzeo sam sačmaricu, podigao je i ispalio obje cijevi iznad glava svjetilne. Očito, nisam je podigao dosta visoko, jer je nekolicina počela zapomagati kad su ih pogodili komadići olova.

Nadao sam se da ću ih s ova dva hica zavarati. Možda će povjerovati da je pucao šerif. Stavio sam pušku opet na isto mjesto i ogledao se po mračnu uredu, u koji je kroz prozore prodirao samo nešto malo svjetla.

Pronašao sam svoj revolver na pisaćem stolu, a vinčesterka je još uvijek bila prislonjena uza zid, na istom mjestu gdje ju je Cartridge ostavio. Zgrabio sam svoje oružje i potrčao natrag u odio s ćelijama. Na kraju hodnika nalazila su se vrata. Preklinjao sam tvorca da se rulja ne sjeti na ova vrata, jer mi tada ne bi bilo spasa. Još će mi prišiti i ubojstvo šerifa Cartridgea, da bi olakšali vlastitu savjest i objesili me u prvu gredu.

Odškrinuo sam vrata i virnuo u dvorište. Cartridge je rekao da je mog sivca smjestio iza ureda. Nisam znao gdje je staja i ima li vrata prema dvorištu, ali morao sam se domoći konja... a u tom bi mi slučaju sivac bio najdraži.

Nigdje nikoga. Pretrčao sam do tamnih drvarnica što su obrublјivale lijevu stranu dvorišta. Sada bi mi malo svjetla dobrodošlo, ali ipak sam bio zadovoljan što je mrkla noć. Nakon nekoliko trenutaka pronađoh

vrata. Nisu bila zaključana. Morao sam se prignuti da bih ušao u izbu, jer su vrata bila prilično niska. Prekleo sam.

Po mirisima sam znao da sam u staji. Sivac me je rzanjem pozdravio i počeo radosno dahtati. Potrčao sam najprije do velikih vrata što su morala voditi u glavnu ulicu. Kroz široke pukotine prodiralo je čas jače, čas slabije svjetlo; zacijelo je dolazilo od baklji što su ih ljudi nosili.

Okupljeni su polako shvatili da nešto nije u redu, jer se šerif više nije javljao. Neko su se vrijeme još derali, a onda jedan od njih smogne hrabrost i prikrade se do prozora iz kojeg je virila cijev sačmarice.

Kroz procjep na vratima vidio sam kako je momak uhvatio cijev i snažno je trgnuo. Očekivao je otpor, a kako ga nije bilo, odletio je nazad i tresnuo glavom o drveni stup nadstršnice.

Morao sam požuriti. Sada će pogledati kroz prozor u ured i ugledati nepomična šerifa. Podigao sam kračun iz ležišta i odškrinuo vrata... na sreću otvarala su se prema van, na ulicu. U svjetlu što je sada ulazilo u staju razabrao sam da je sivac u prvom odjeljku. Nisam se usudio gubiti vrijeme sedlanjem. Nije bila prvina da sam ga jahao na golim sapima i obojica smo to dobro podnosili.

Uzbuđeno je dahtao dok sam ga odvezivao i, još u staji, vinuo na leđa. Tada sam ga potjerao do vrata i još jednom duboko uzdahnuo.

U tom trenutku gomila je otkrila što se dogodilo u šerifovu uredu. Jedan je čovjek uzviknuo, a onda je nastala sveopća graja.

Moj trenutak je kucnuo. Široko sam raskrilio vrata, sagnuo se sivcu uz vrat i viknuo mu nešto u uho.

Životinja kao da je shvatila da je u pitanju moj život. Sivac je pojurio kao da ga progoni cijela obitelj puma. Čvrsto sam se uhvatio njegove grive. Trenutak što sam se osvrnuo preko lijeva ramena, umalo me stajao života. Opazio sam kako su se ljudi okrenuli. Jedan je s nogostupa odmah opalio za mnom i metak je prozviždio uz moj desni obraz.

Odmah sam opet gledao pred sebe, usredsređujući se potpuno na jahanje. Urlici za mnom izrasli su u orkan. Začuo sam jednog što se derao iz ureda.

— Ucmekao je šerifa!

To je bilo ono čega sam se najviše plašio. Sada više nitko neće pitati je li moja priča o Curlingu istinita, ili nije. To ih više neće zanimati. Ubio sam šerifa i zbog toga će me objesiti čim im padnem u šake.

Grad je već ostao iza mene. Noć je bila bez mjesečine, neprozirno tamna. Morao sam usporiti ako se nisam htio izložiti opasnosti da sivac slomi nogu. Osluhnuo sam, ali nisam zamijetio ništa od udaljene buke. Premi-

šljao sam da li je svrhovito jahati mnogo dalje. Nisam se snalazio u ovom kraju, a među progoniteljima zacijelo će biti dosta onih koji ovdje poznaju gotovo svaki kamen. Tragove, doduše, neće u mraku vidjeti, ali oni mogu znatno brže jahati.

Okrenuo sam sivca udesno. Jahao sam gotovo pola milje, onda zaustavio konja i čekao. Trenutak, dva čuo sam topot mnogih kopita što je postajao sve glasniji, a onda su jahači projahali mimo. Međusobno su nešto dovikivali, ali nisam mogao razumjeti što. Pričekao sam dok ih više nisam čuo i tada polako odjahao natrag prema gradu. U ovom trenutku nisam nigdje sigurniji nego tamo, jer su svi vidjeli kako iz njega bježim.

Kod jednog malog šumarka, što sam ga vidio pri jutrošnjem dolasku u grad, vezao sam konja. S ovog mjesta mogao sam motriti na glavnu ulicu, po kojoj se još uvijek vrzmalo nekoliko ljudi s bakljama. Vidio sam kako zbijena skupina ljudi žuri preko ulice. Izgledalo je da nešto prenose. Ušli su u jednu kuću pred kojom je svjetlio žuti lampaš. Nisam se mogao prisjetiti da sam ga prije podne uočio.

VII

Bilo je pogibeljno poći u grad, ali nisam mnogo promišljao. Htio sam saznati što se dogodilo sa šerifom, a možda mi pođe za rukom da nasamu razgovaram s Julie. Učinila mi se dovoljno razumnom da me bar sasluša.

Potapšao sam sivca po vratu i pošao u grad. Upravo sam prešao pola puta kad iza sebe začuh konjski topot. U prvi mah sam pomislio da se moj sivac otrgnuo i potrčao za mnom, ali tada se sjetih da on to nikada nije učinio. Bacio sam se na

zemlju i suzdržao dah. Jahač je projahao na pedesetak jardi pored mene i odgalopirao glavnom ulicom.

Ustao sam i požurio dalje. Jahač će privući pažnju, pa ću neprimijećen dospijeti iza kuće. On je zauzdao konja negdje na visini šerifova ureda; prilično sam dobro vidio jer je u mnogim kućama bilo upaljeno svjetlo.

Ubrzo se nekolicina ljudi okupila oko jahača. Rado bih čuo o čemu razgovaraju, pa potrčah duž začelja kuća, da bih jednom poprečnom ulicom ili tamnim dvorištima dospio što bliže šerifovu uredu.

Poslužila me sreća, prva poprečna ulica u koju sam skrenuo vodila je do ureda. Šuljao sam se duž kuće, a kad sam stigao do izdignuta nogostupa, koji je bio nekoliko metara isturen na ulicu, podvukao se i dopuzao bliže glavnoj ulici. Načulio sam uha da bih čuo nešto od razgovora pred šerifovim uredom.

Provukao sam se dalje, do ugla i tada sasvim jasno čuo što govore.

— Tvoj izvještaj iz Bedrocka uopće nije važan, Harvey — govorio je netko. — Taj Kilpatrick je ustrijelio šerifa i pobjegao. John Mortimer predvodi potjeru za njim. Ne može daleko umaknuti, jer ne poznaje ovaj kraj.

— Ne shvaćam zašto je bježao — rekao je drugi glas... vjerojatno je to bio Harvey. — Pa, govorio je istinu i morao je znati da se nema čega bojati kada se ja vratim iz Fort Duchesna.

— Da... ja ne znam... — počeo je onaj drugi zamuckivati.

— Oni su s konopom i mnoštvom baklji, s Mortimerom na čelu, nahrupili pred šerifov ured da bi

zatvorenika izvukli — vikne svjetao glas Julie Andrews. Ispuzao sam još malo i spazio je kako nailazi preko ulice. — Neko od njih je pucao u ured, Harvey — nastavila je glasom koji je resko zvučio u prohladnoj noći. — Ispitala sam nekoliko ljudi, ali nitko od njih nije čuo pucanj u uredu. Ne vjerujem da je Kilpatrick pucao u šerifa.

Najradije bih se izvukao iz skrovišta i pritrčao da je poljubim, ali nisam vjerovao tim bitangama što su se motali oko ureda. Osim toga, nisam znao kakav je čovjek Harvey. Činilo se da je razlozan, ali, ima li u njemu dovoljno čvrstine da me zaštiti od tog čopora?

Moram se na neki način približiti do Julie Andrews. Razmišljao sam na koji bih način, uz najmanju opasnost, prešao na suprotnu stranu ulice, gdje se nalazila trgovina Andrewsovih. Uto se otvore vrata na kući sa žutim lampašem, što je stajala koso preko puta od šerifova ureda i jedan čovjek istrči napolje.

— Šerif se osvijestio — vikao je. — Zrno ga je samo okrznilo! Kilpatrick nije pucao na njega! — Onda se obratio pomoćniku. — Harvey, Cartidge te zove da odmah dođeš k njemu!

Začuo sam iznad sebe potmule korake i nagoni sam se povukao nazad. Gotovo pored moga nosa nekoliko je ljudi sišlo s nogostupa i žurnim koracima prešlo na suprotnu stranu ulice. Ponadao sam se da će Julie ostati, ali ona pretrči među prvima. Malo me je to zapeklo, ali onda slegnuh ramenima; Taylor Cartidge je zaslužio da se takva djevojka o njemu brine. Otpuzao sam natrag istim putem kojim sam došao.

Bio sam zadovoljan odlukom da se vratim u grad. Tu sam donekle bio siguran, čak i kad bi me uhvatili. Da me je potjera uhvatila negdje vani, objesili bi me o prvu granu ni ne trepnuvši okom.

Još se uvijek nisam usudio izaći na ulicu i jednostavno reći: — Evo me, tu sam. — Prije nepuna sata bili su još spremni da me objese. Nisam im vjerovao.

Provlačeći se opet u sjeni začelja kuća, došao sam na kraj grada i tu prešao na suprotnu stranu ulice.

Polu sata kasnije čučao sam u stražnjem dvorištu dućana i čekao priliku da razgovaram s Julie u četiri oka. No, čekao sam uzalud.

Nakon jednog sata u grad se vratila potjera. Ljudi su bili prilično smireni. Pretpostavljao sam da to nije samo zbog razočaranja što je potjera bila bezuspješna, već da su poneki među njima počeli razmišljati o događajima današnjeg popodneva; možda su se i oni sjetili da u šerifovu uredu nije pucano.

Nisam htio dulje čekati. I kada sam opet začuo kevući glas Johna Mortimera, koji je opet počeo huškati ljude, požurio sam odatle.

Sivac me je strpljivo čekao. Pogladio sam ga po vlažnoj njušci i promrmljao: »U tebe se bar mogu pouzdati, stari«. Onda uzjašem.

Iza mene, na obzorju se javljalo blijedo sivilo zora. Više nije bilo tako mračno i dosta sam lako razaznavao put. Usprkos tome jahao sam polako. Vjerovao sam da me više neće tražiti. Sada, kada su znali da je šerif živ, neće se nitko odvažiti da na vlastitu ruku upriliči na mene lov.

Kada sam pred sobom ugledao potok, sunce je već bilo izašlo i

preplavilo zelenu dolinu toplom svjetlošću. Zgrade ranča u kotlini bile su još u sjeni. Mahao sam glavom. Tko li je došao na zamiso da podigne ranč na ovom mjestu? Sivac je stao u potoku i srknuo malo vode. Preletio sam pogledom tu zemlju. I kada se ponekad toga prisjetim, već sam tada imao osjećaj da sam ovdje kod kuće.

* * *

Potražih pogledom Zacka, ali ga nigdje ne vidjeh. Zapravo, morao bih se uznemiriti, jer je potjera zacijelo došla i do ranča, ali dosta sam dugo poznavao Zacka da bih znao kako njega nije baš lako zateći na spavanju. Pretpostavljao sam da je odjahao u grad kako bi saznao što sam opet zabrljao. Zacijelo smo se mimoišli. Dojahao sam k baraci za momčad i sjahao. Potapšao sam sivca po stegnu i on je otišao. Neće daleko; kad čuje moj zvižduk, za minutu će dokasati.

Odjednom osjetih umor. Prije nego što sam o bilo čemu razmislio legao sam na krevet i čvrsto usnuo.

Kada sam se probudio, sunce je već bilo daleko na jugu. Osjećao sam se kao prebijen. Mozak mi je tek polako opet počeo raditi. Nakon što sam vani stavio glavu u pojilo, događaji protekle noći iskrsnuli su mi opet jasno u mislima.

Sjetih se Zacka. Jutros sam još mogao biti miran, no sada se briga za njega udvostručila.

Ako je odjahao u grad, već se odavno morao vratiti. Da ga nisu uhvatili ljudi iz Altamonta?

Stresao sam s kose vodu i okrenuo se. Kročio sam tek dva koraka prema brvnari i onda stao. Osjećao sam kao da me malj udario u glavu.

Začuo sam tiho dahtanje; nedvojbeno, dopiralo je iz staje što se nalazila kraj brvnare. Pogledao sam prema južnoj padini i vidio sivca kako mirno pase. Potrčah k staji i trgnuh vrata.

Moja se slutnja obistinila: Iz jednog odjeljka gledao me je Zackov riđan.

Potrčao sam natrag u brvnaru, usput resko zazviždukavši, i brzo se obukao. Kad sam izašao, sivac je već čekao u dvorištu. Osedlao sam ga Zackovim sedlom i uzjahao. Nisam znao gdje bih ga tražio, ali budući da je Zackov konj bio u staji, on nije mogao biti daleko.

Strašno me je pekla savjest što nisam odmah jutros temeljitije pregledao ranč, ali potisnuo sam osjećaj krivnje jer mi je sada bila potrebna bistra glava. Najprije sam odjahao prema lancu zapadnih brežuljaka, jer mi se odatle pružao najbolji vidik na dolinu.

Mamuznuo sam sivca malo prejako u slabine. On zanjišti i u trku okrene glavu, pogledavši me prijekorno. Ali, nije bilo vremena za sažaljenje.

— 'Ajde, ne ljuti se stari! — rekoh i opustih uzde.

Sivac je shvatio da je nešto ozbiljno i pojuri. Za nekoliko minuta stigao sam na vrh brežuljka i ogleđao se. I onda spazih nešto što mi je sledilo krv u žilama.

Iza vijenca brežuljaka, s onu stranu uske kotline, kružilo je nekoliko lešinara.

Nekoliko sam trenutaka sjedio u sedlu ukočen od straha, a onda mi se s usana otkinu divlji urlik, kakvog još ne čuh. Sivac pojuri, kopita su tutnjala preko travnjaka. Projurili smo kotlinom kraj zgrada ranča i

drveća što su stajala iza njih. Visovi na istoku bili su nešto niži od onih na zapadu, pa sivac gotovo i nije usporio do obronaka. Prevario sam se u procjeni udaljenosti. Lešinari su kružili nad mjestom što je bilo udaljeno bar još jednu milju. Znoj mi je u potocima curio niz čelo, a ja sam znao da to nije bilo od brza jahanja. Strah za Zackov život doveo me je gotovo do ludila. Morao sam uložiti mnogo truda da bih ostao miran, jer samo takav sam mu mogao pomoći... ako mu se još moglo pomoći.

Spazio sam ga kada je sivac protutnjio kraj šipražja i užasnut trgnuo uzde, iako je još bilo više od pedeset jardi do mjesta na kojem je Zackovo beživotno tijelo visjelo o jednom debelom kolcu.

Skočio sam iz sedla i pojurio prema njemu. U brzopletosti sam se spotakao i opružio cijelom dužinom u pijesak. Ne obraćajući pažnju na razbijeni nos, brzo sam ustao i potrčao dalje. U slijedećem trenutku klećao sam kraj Zacka i obrnuo ga tako da je leđima bio okrenut kolcu.

Izgledao je strašno.

Vidio sam prije nekoliko godina mrtva čovjeka što je pao u ruke Čejena; nije izgledao mnogo gore od Zacka.

Srce mi je poskočilo kada sam zamijetio da mu se grudni koš jedva primjetno diže i spušta. Skočio sam i potrčao konju koji je polako došao za mnom. Skinuo sam s obluka sedla bocu s vodom i nakvasio Zackove raspucale usne. Bio sam budala što nisam nadio u bocu svježije vode, iako je to njemu zacijelo bilo svejedno. Usne su mu se sasvim malo otvorile. Nakapao sam mu u usta nešto vode i

spazio da mu se jezik počeo gibati. Vjeđe su mu se trgnule i počele dizati beskrajno polako. Kad sam pogledao u njegove tamne oči, nisam u njima vidio prijekor... samo radost i zahvalnost. U tim trenucima osjećao sam se jedno. Jer, da jutros nisam bio tako ravnodušan i neman, prištedio bih mu najmanje šest sati muka.

Zack opet sklopi oči. Vidio sam kako mu se tijelo opustilo. Pao je u nesvjest.

Pogledao sam ga pomnije. Nijedno mjesto gornjeg dijela njegovog tijela nije bilo čitavo. Krpe mesa visjele su s njega od ramena do bedra, a rubovi rana bili su nazubljeni. Iz ugla ustiju tekao mu je tanak mlaz krvi, što se na bradi i vratu sasušila. Nadam se, pomislih zdvojno, da nema unutrašnjih povreda.

Rasjekao sam konop s kojim je bio vezan za kolac. Zglavci na rukama bili su mu krvavi. Očito, pokušavao se osloboditi veza. Položio sam ga oprezno na zemlju i stavio mu glavu na bisage, koje sam skinuo sa sedla.

Premišljao sam što da uradim. Zacku je bezuvjetno potreban liječnik. Mogao sam odjahati u grad i dovesti Doca, ali rizik je bio prevelik. Ljudi su bili i suviše tvrdoglavi; usprkos svemu, mogli bi me strpati u zatvor, a u priču o teško ranjenom vojniku naprosto ne povjerovati. Osim toga, nisam više smio ostaviti Zacka sama dulje od jednog sata.

Ne, moram ga na neki način otpremiti u grad, i to što brže. Ogledao sam se. Među šipražjem raslo je ponegdje mlado drveće, od kojega bi mogao napraviti indijanske vuče. Uzjahao sam i odgalopirao do ranča. Uzeo sam oba naša gunja,

bocu viskija, koju smo uvijek imali uz se, i sjekiru.

Za deset minuta bio sam opet uz Zacka. Odsjekao sam dva mlada drveta i otkresao s njih grane. Onda sam ih pričvrstio uz sedlo na sivcu i između stabala napeo gunjeve. Zack je još uvijek bio u nesvjesti. Opresno sam ga podigao, položio na gunjeve i pokrio njegovim vunanim gunjem. Svojim sam mu šeširom pokrio lice, kako bi ga štitio od sunca. Kad sam vidio velike mjehure od opeklina na njegovu vratu, zgrozio sam se. Zack je morao podnijeti strahovite muke.

Debla nisam skraćivao, pa su im se tanani vršci vukli na zemlji gotovo četiri jardi za sivcem. Morao sam jahati polako da vuča ne bi suviše poskakivala. Tako će nam, doduše, do grada biti potrebno više od dva sata, ali Zackovo izmrcvareno tijelo neće suviše trpjeti.

Nakon nekih pola sata Zack se opet osvijestio. Začuo sam kako tiho stenje. Zaustavio sam sivca, kliznuo iz sedla i potrčao k njemu. Podigao sam mu s lica šešir i vidio da su mu otvorene oči.

— Vode — izustio je jedva čujnim glasom.

Natopio sam maramu, ovlažio mu usne i pustio da malo siše njen mokri vrh. Nisam se smio odvažiti da mu dam više vode; ako ima unutrašnjih povreda, voda bi ga mogla ubiti. Ponovio sam postupak s pokvašenom maramom.

— Uskoro ćemo stići liječniku. — Pokušao sam glasu dati prizvuk pouzdanja, da bih ga umirio. — On će te zakrpati, matori kojote.

Zack se pokušao nasmiješiti, ali mu nije uspjelo. Vidio sam kako mu je usna prsnula na jednom otečenom

mjestu i kako mu je iz ranice potekao kao nit konca tanak mlaz krvi.

— Moramo dalje, Zack. Kad će ti biti previše, malčice zacvili i ja ću odmah stati. — Stavio sam mu opet šešir na lice i uzjahao.

Zack za cijela puta nije više dao ni glasa od sebe. Poželio sam da je u nesvjesti. Jer, koliko sam ga pozna-
vao, on bi prije odgrizao jezik no što bi priznao da ne može više podnijeti bol.

Poslije dva sata ni ja se nisam više osobito dobro osjećao. Sunce mi je žarilo u nezaštićenu glavu i imao sam osjećaj da će mi mozak svakog trenutka zakipjeti. Odahnuo sam kad sam kroz koprenu ustreptale jare ugledao grad. Izvukao sam iz navlake vinčesterku i položio je koso na butinu.

Čvrsto sam odlučio da se, ako bude potrebno, silom probijem do liječnika.

Spopao me je osjećaj neobuzdana bijesa. Nisam mogao shvatiti žitelje ovoga grada. Da su još uvijek ozlojeđeni zbog razbojstva i ubojstva što se odigralo u njihovu gradu, to je razumljivo, ali jesu li morali tako postupiti kad se u njihovu gradu pojavio stranac za kojeg samo naslućuju da je s tim zlodjelom mogao imati veze? Zar nisu mogli najprije ispitati što je posrijedi?

Ljudi što su me pokušali objesiti nisu u mojim očima ništa bolji od najgoreg među onim zlikovcima kojima je Zack pao u ruke.

Izraz moga lica mora da je izazivao strah, jer su se dva djeteta, što su se na rubu grada igrala i prva me ugledala, uplašila i derući se iz sveg glasa pobjegla.

Glavna je ulica bila gotovo pusta. Građani su se povukli u kuće, jer se u to vrijeme samo magarac vrzmao pod užarenim suncem. Držao sam na oku obje strane ulice. Od ovih sam ljudi očekivao samo zlo... štoviše, i metak u leđa.

Primijetio sam, doduše, tu i tamo pokrete iza zavjesa, ali nitko mi nije prepriječio put. Nekoliko starkelja, što su sjedili pod sjenovitim nadstrešnicama u pletenim naslonjačima, znatiželjno su zurili u mene. Jedan je htio ustati, ali kratak pokret vinčesterkom bio je dovoljan da se predomisli.

Odjednom se otvore jedna vrata. Privukoh pušku, spreman da svakog trenutka povučem otonac.

Bila je Julie Andrews.

Nisam ni zamijetio da sam već stigao do dućana. Spustio sam pušku, ali produžih istom brzinom. Za trenutak mi je popustila pažnja i pogledah Julie, koja je dotrčala za mnom. Ona je brzala kraj sivca i upitala:

— Tko je taj čovjek i što mu je?

Nisam se osvrtao kada sam odgovorio:

— On je moj ortak. Dok su mene u ovom gradu pokušali objesiti, netko ga je vani, na ranču, nasmrt pretukao.

— Bože moj! — prošapće Julie i potrča naprijed, prema liječnikovoj kući. Kad sam i ja stigao, ona je već s Docom stajala na ulazu u kuću.

Liječnik se nije razmetao riječima. On pogleda Zacka i pozove dvojicu muškaraca što su stajali preko, pod nadstrešnicom.

Sjahao sam i odlučno rekao:

— Sam ću to uraditi. Nitko ga drugi neće taknuti!

Liječnik me prijekorno pogleda i ja žurno dodam:

— Dakako, osim vas, Doc.

Podigao sam oprezno Zacka i pri tome šešir s njegova lica padne u prašinu. Kad je Julie ugledala lice moga prijatelja, pokrila je dlanovima oči i zavapila:

— O, ne!

Doc mi rukom pokaže stol i ja oprezno položim Zacka na njega. Indijančeve su oči bile otvorene i meni se učinilo da su sada bile mnogo bistrije nego dva sata ranije.

— Kako ti je, stari druže? — upitah.

Doc me gurne u stranu.

— Čavrljati možete kada bude zakrpan! Odlazite, da mogu početi.

Već sam udahnuo da mu nešto prekunem... prijaznosti s kojima me susreću u ovom gradu već su mi bile uvrh glave... ali me Julie Andrews uhvati za ruku i izvuče iz prostorije.

Bilo mi je kao da iz njenih malih ruku struji u mene osjećaj sigurnosti. U hodniku sam zastao i zagledao se u nju. Kako sam iznenada stao i okrenuo se ona se smela. Nije mogla dugo izdržati moj pogled; sagnula je glavu i pokušala izvući ruku iz moje.

Čvrsto sam je držao. Osjetio sam kako ju je, naprosto, obuzela neka vrste jeze. I dobro sam je shvatio, jer sam i ja to osjećao.

— Zašto, Julie? — upitah.

— Što, zašto? — pogleda me iznenađeno.

— Zašto sam ti drag?

Ona pocrveni i opet pogleda naniže.

— Ne znam — uzvratiti tiho. Pokušala je još jednom povući ruku, ali kako sam je i dalje čvrsto držao, ona se preda.

— I ti si meni draga, Julie. — Nasmiješio sam se. — Sasvim pouzdano znam i zašto. Ti si najljepša i najdražesnija djevojka što sam je ikada u životu susreo.

Pogledala me širom otvorenim, veliki smeđim očima. Vidio sam da mi hoće s lica pročitati govorim li istinu. Onda se i ona nasmiješi i upita:

— Koliko je djevojaka već čulo od tebe ove riječi?

Pravio sam se kao da moram dobro razmisliti.

— Ne mogu se više sjetiti — odgovorio sam napokon — ali danas prvi puta uistinu tako mislim.

I, prije nego što je stigla išta odgovoriti, prignuo sam se i poljubio je. Nisam podigao glavu, očekujući pljusk. U prvom trenu Julie se trgla, ali mi onda ponovo pruži usne. Ljubila me je meko i nježno. I ne htijući, opet sam je usporedio s Ellén. Ona me nikad nije tako poljubila. Usta su joj bila tvrda i izazovna. Nedvojbeno, to me uvijek dovodilo do ludila, ali ljubav to nije bila. Sada sam bio u to čvrsto uvjeren.

Izašli smo i dugo sanjarili o zajedničkoj budućnosti.

Doc me isprva nije htio pustiti do Zacka, jer je mislio da ovaj spava, ali Indijanac je čuo moj glas i stenjući me zazvao. Liječnik je srdito prekleo zbog tolike bezobzirnosti, ali mi je na kraju ipak dopustio da ga na nekoliko minuta posjetim.

Zack je bio sav u zavojima; zapravo, od njega je bilo vidjeti samo oči, usta i nos. Razabrao sam mu iz očiju što misli o Docu i njegovu umijeću.

— Ne pokušavaj gluposti, Zack. Nemoj, možda, pobjeći oдавде, jer misliš da ti ovo nekoliko ožiljaka neće smetati — upozorih ga. — Obećaj mi da ćeš ustati iz kreveta tek kada ti to Doc dopusti.

Nakon kraćeg kolebanja on mi to obeća. I tada sam saznao kako je Zack zaradio tolike povrede. Neki čovjek ga je svladao kad se uvečer vratio na ranč; čekao ga je u brvnari. Htio je saznati gdje je skriven neki novac, jer je u gradu saznao da sam ja od Blacka Curlinga preuzeo ranč. Nije vjerovao Zacku. Otpremio ga je milju daleko od ranča, kako ga netko ne bi iznenadio, i onda ga je podvrgao mučenju, ne bi li iznudio željenu obavijest.

— Čovjek je bio mješanac — završi Zack. — Mislim, Sioux. On će umrijeti zbog toga što mi je učinio.

— Za to će biti vremena kad prizdraviš. Nema žurbe, jer ostajemo ovdje. — Pričao sam mu o Julie, a on uzdahne kao da je želio reći: Zar opet ista pjesma?!

Kad sam mu rekao da ću odjahati natrag na ranč, ozbiljno me pogledao. Znao sam da me moli neka

mješanca ostavim njemu, ali ja mu to nisam mogao obećati. Pravio sam se kao da nisam shvatio njegovu tihiu molbu i oprostio se od njega kad je Doc promolio glavu kroz vrata.

Do šerifova ureda morao sam preći samo glavnu ulicu. Poveo sam odmah sivca, koji je još uvijek stajao vezan uz Docovu nadstrešnicu. Pogledao me kao da mi zamjera što sam ga tako dugo ostavio izloženog suncu. Ispričao sam mu se tako da sam ga pogladio po njušci. Na drugoj strani ulice ostavio sam ga u sjeni staje uz šerifov ured, odvezavši prije toga sa sedla napravu kojom sam doteglio Zacka. Drvca sam naprosto bacio pred staju, a gunjeve prebacio preko sedla.

Čini se da me Cartridge već vidio, jer nije podigao glavu kada sam ušao u ured. Bio je sam; njegov pomoćnik Harvey Logan bio je, izgleda, ponajčešće na putu Šutke sam prošao pored šerifa do zatvorskog dijela, donio stolicu i sjeo pred pisaći stol.

— Što želiš? — upita odjednom.

Odahnuo sam što je progovorio.

— Htjedoh te pitati je li sve u redu, mogu li uzeti svoje sedlo i da li se ljutiš na Julie i mene što se volimo.

Polako je ustao i počeo hodati amo-tamo. Nisam požurivao odgovor. Njegovo uvijek neprozirno lice sada se nervozno trzalo. Znam kako mu je bilo pri duši, jer sam i sam sve to prije samo dva tjedna proživio. Ali, Taylor Cartridge bio je čovjek što se umio svladavati ili, možda, u njemu taj osjećaj i nije bio toliko

dubok kao što je tada bio u meni. Nakon otprilike jedne minute rekao je:

— O tome odlučuje Julie. — Zastao je i pružio mi ruku.

Primio sam je sa zadovoljstvom, jer je Cartridge bio jedan od onog soja ljudi s kojima bih rado prijateljevao. Nasmiješili smo se jedan drugom bez riječi, onda se on ponovo uozbilji i reče:

— Ako čujem da s tobom nije sretna, doživjet ćeš vruga. Jesi li čuo?

— Jesam — odgovorih, i mislio sam ozbiljno.

Još smo razgovarali o Zacku i mješancu koji ga je gotovo ubio. Cartridge ga je nekoliko puta vidio u gradu. Htio je odmah odjahati u potragu za njim, ali sam ga odvratio.

— Zašto bi išao? Sačekaj dok opet dođe u grad, a ja ću na ranču otvoriti oči. Sada sam upozoren i neće me zaskočiti. Osim toga, želio bih s njim ponešto srediti.

— Ti nisi zakon. Želiš li da ostanemo prijatelji, dovedi mi ga živog.

Nisam mu ništa odgovorio, jer nisam znao da li ću moći održati obećanje. Upitao sam ga gdje mi je sedlo i onda izađoh s njim kroz stražnja vrata i krenusmo prema staji. Kad sam na danjem svjetlu ugledao dvorište, začudih se kako mi je u mrkloj noći uspjelo u hipu pronaći vrata staje. Bila je nevjerovatna sreća što nisu bila zaključana, jer to redovito radi. I sada je skinuo ključ s grede iznad vrata i otključao ih. Vjerojatno ih je Logan zaboravio zaključati kad je odjahao u Fort Duchesn.

Uveo sam sivca u staju i zamijenio sedla; Zackovo sam ostavio ovdje.

Taylor mi je kratko domahnuo kad sam odjahao ulicom. To je nekim ljudima opet bio poticaj za govorkanje.

Ulica je sada oživjela, morao sam obići nekoliko kola da bih došao do Andrewsova dućana. Julie je u međuvremenu pripremila sve što sam naručio. Na jednoprežnim kolima bile su složene namirnice i alat, a upregnuta je bila smeđa kobilica. Kad joj se moj sivač približio, počela je nervozno trzati ormu.

Nasmiješio sam se Julie.

— Također ljubav na prvi pogled. Na dlaku kao nas dvoje.

Ona se pridigne na prste i nježno me poljubi.

— Čuvaj se, Rode.

Trudila se da joj glas zvuči čvrsto, no ja sam osjetio da strahuje za mene. Zagrlio sam je.

— Pobrinut ću se da proživimo još mnogo takvih dana — prošaptah, a kad sam pogledao u njene oči što su zračile srećom, zaključio sam da Blacka Curlinga dostojno pokopam na svom ranču, sasvim neovisno od toga što će ljudi u Altamontu o tome misliti; da nije bilo njega, nikada ne bih upoznao Julie.

Vezao sam sivca straga za kola, popeo se na sjedalo i potjerao kobilicu.

Nakon što sam prevalio jednu milju prisilio sam se da ne mislim više na Julie; morao sam se usredotočiti na ono što me očekuje.

Možda me mješanac već čeka; jučer, u gradu, morao je saznati da s tim novcem nemam veze i da ništa o njemu ne znam. Međutim, ili mu to nije rečeno, ili on u to ne vjeruje. Znao sam da bi mene, ako bi me

dobio u šake, mučio još više nego Zacka. Ali, za razliku od Zacka, ja sam znao što on hoće a to me učinilo beskrajno opreznim.

Vinčesterku sam položio na koljena, a očima sam neprekidno kružio okolicom.

Mješanac je bio u prednosti; ovaj je kraj poznavao mnogo bolje od mene, a mogao je birati i vrijeme kada će me i gdje napasti. Odlučio sam da više ni koraka ne kročim bez oružja, pa sam zadržao u rukama vinčesterku i na ranču, dok sam unosio stvari u brvnaru.

Ali, mješancu nije bilo ni traga. Čekao sam do smiraja, ali uzalud. Onda sam premišljao da li je uputno ostati preko noći na ranču i zaključio da bi bilo preopasno.

Kada je zanoćilo, osedlao sam konja, iza sedla stavio smotan gunj i nekoliko milja daleko od ranča potražio prikladno mjesto za noćenje. Mješanac me ovdje ne može iznenaditi. San mi je bio lagan, a tu je i sivac; on će ga već na pola milje nanjušiti.

Još sam jednom pomislio na Julie, i utonuo u san bez snova.

Noću sam se nekoliko puta budio, ali uvijek bijahu posrijedi šumovi noći. S prvim zrakama sunca bio sam na nogama. Odjahao sam na ranč i opskrbio se namirnicama.

Nisam htio čekati dok mi se taj čovjek sruči za vrat. Htio sam mu stati na rep i izmamiti ga iz njegove čeke. Osim toga, bilo je vrijeme da napokon pomnije razgledam ranč na kojem namjeravam proživjeti ostatak života.

Bilo je to uistinu krasno imanje. Trava je mjestimično bujala do

visine čovjeka. Po gomili zakorjelog stajskog gnoja zaključio sam da se ovdje najmanje tri godine nisu napašala goveda. Bilo je svetogrđe ovu zemlju tako dugo ostaviti neiskorištenu. Prvo što ću uraditi bit će da kupim malo krdo goveda.

Ma koliko sam se oprezno kretao ovim krajem i gdje god tragao, mješancu nigdje traga. Pred noć sam opet potražio za bitno mjesto za noćenje i slijedećeg jutra nastavio traganjem.

Tako je to išlo četiri dana. Jedino što se iz toga iskukuljilo bilo je da sam svoju zemlju upoznao do posljednjeg kutka. Na međi svog imanja susreo sam susjedove kauboje, ali ni oni nisu vidjeli mješanca.

U noći četvrtog dana odlučio sam da slijedećeg jutra ne nastavim s traganjem. Bilo je već vrijeme da opet pođem u Altamont i vidim što je s Julie i Zackom. Osim toga, i meni i sivcu bi dobrodošao predah.

Probudio sam se kad je sunce već bilo visoko. Sivac je pasao na nekih stotinu jardi od mene. Neprekidno je dizao glavu prema zapadnim brežuljcima i rzao, ali činilo se da nema nikoga jer bi me inače upozorio. Smotao sam stvari i zviždukom ga dozvao.

Na ranču je još uvijek izgledalo kao i prvog dana kad sam stigao sa Zackom. Nisam ni namjeravao popravljati zgrade, izgradit ću novu kuću. Našao sam već i dobro mjesto, bliže gradu, a sa šumovita humka pružat će se dobar pregled nad cijelom dolinom. U maloj kotlini izgradit ću zimska staništa za konje.

Upravo sam stavljao neke stvari u bisage kad je jedan čovjek ujahao na

ranč. Stisnuo sam oči i izvukao iz navlake vinčesterku.

Čovjek je pustio da mu konj i dalje ide korakom, pa je potrajalo dok je stigao do vrata što su se ukosila na šarkama. Tako sam ga mogao neprekidno promatrati i ocijeniti.

Bio je visok i mršav. Odjeća mu je bila izrađena od kože divljači, s resicama na rukavima i hlačama. Izgledao je kao traper. Lice mu se nije vidjelo, jer mu je crni plosnati šešir, koji nije pristajao uz ostalu odjeću, sasvim zasjenio lice. Jahao je zelenka, kojem sam se i ja, dobar poznavalac konja, mogao diviti. Bila je to prelijepa životinja i nedvojbeno mnogo vrednija od mog sivca. Diveći se konju, pogled mi zape za kundak puške što je virio iz navlake o sedlu i ja se sledih.

Springfield karabinka!

Istog trenutka podignem vinčesterku i upravim cijev u jahača.

Zaustavio je zelenka nasred dvorišta, između dva mala kratera, i zurio u mene ispod oboda šešira. Lice mu je bilo tamnosmeđe, svo izbrazdano i naborano. Bio sam siguran: to je mješanac.

Divio sam se odvažnosti toga čovjeka. Naprosto je dojahao do mene, iako je morao pretpostaviti da bih mu mogao stjerati metak u glavu a da uopće ne progovorim; njegov izgled nije mu dopuštao pomisao da ga neću prepoznati.

Slijedećeg trenutka moje predviđanje se potvrdilo.

Njegovo se izbrazdano lice razvuče u cerekav smijeh kad je tamnim, grlenim glasom upitao:

— Kako je tvom ortaku?

Na trenutak mi nedostajahu riječi. Bio sam potpuno spreman da opalim u njega, ali kako mogu pucati u čovjeka koji prekriženih ruku sjedi u sedlu i ceri mi se?

— Sjaši! — naredih oštro. Nisam namjeravao razgovarati. Pokušao je sjahati tako da ga konj od mene zakloni, ali dostajala je kratka zapovijed da okrene konja i onda sjaše. Ruke je držao dobrohotno, pola jarde od korica, u kojima se nalazio revolver s drškom od orahovine.

Oči su mi se suzile i obuzeo me silan bijes kada mi je pogled pao na kratak držak biča što je bio zadjenut za njegov pojas. S njim je Zacku nanio one teške povrede. Čvrsto sam odlučio da i on sam okusi okus svog biča, kako nikada više ne bi ni pomislio da druge ljude njime muči.

Učinio sam kretnju puškom i on se šutke odmakne nekoliko koraka od konja. Cerekanje još uvijek nije nestalo s njegova lica, ali više nije izgledalo podrugljivo već sažaljivo.

Proći će te cerekanje, pomislih bijesno, a glasno rekoh:

— Počni s revolverom... lijepo, polako. Prst mi je nervozan a moja sestrice se igrala s ovim nabojima i otpilila im je vrhove.

Po prvi puta mu je s lica iščeznuo smiješak. Vidio je da sam krajnje ozbiljan i bi mu jasno što znači ako se u mojem magazinu doista nalaze dum-dum naboji; dovoljne su dvije kugle da ga prepolove.

Pogled ispunjen mržnjom svidao mi se mnogo više od odvratnog cerekanja. Čekao sam dok je pojas s revolverom pao na zemlju, a onda dodao:

— A sada bič! — Glas mi je bio tih, ali on je iz njega razabrao da sam znao koliko dobro njime barata.

Desnica mu se polako približavala dršku biča, ali ja odmahnem glavom, malo podignem vinčesterku i naredim:

— Lijevom!

Poslušao je bezizražajna izraza lica.

Morao sam to nekako skratiti jer sam postajao nemiran. Nisam mogao protumačiti držanje toga čovjeka, koji je, okom ne trepnuvši, dojahao u brlog zvjeri i onda, ni najmanje se ne opirući, dopušta da mu se uzme oružje. Nešto je ipak ovdje bilo sumnjivo.

Jedna mi misao prostruji glavom. Možda nije sam?

Okrenuo sam glavu malo u stranu i zaokružio pogledom po brežuljcima.

Bila je to greška. Posao sam toga svjestan u trenutku kada sam zamijetio njegov streloviti pokret.

Cijev moje puške bila je još uvijek uperena u njega i ja odmah povukoh otonac.

Međutim, mješanac je skočio u stranu i moje ga zrno nije oborilo; okrnulo mu je lijevu stranu grudnog koša i poderalo kožni kaputić. Lijeva mu se ruka trgne i u njoj bljesne nož.

Opalio sam i drugi put. Kugla ga je pogodila u desnu butinu. Ostao sam na mjestu, da ne poremetim liniju gađanja, i malo se prignuo. Nije mi uspjelo izmaknuti nožu što je zujio prema meni; zabio mi se uz vrat, iznad ključne kosti u desno rame.

Repetirao sam i opalio treći puta, ali zbog rane pomakao sam cijev s pravca. Kugla je proletjela daleko od

mješanca, koji je klečao. Ruka mu se još jedanput trgne u vis i zaspe mi lice prašinom.

Bol u ramenu dovodila me je do ludila, pa nisam pravodobno zatvorio oči. Pijesak mi je poletio u lice i oči. Obnevidio sam.

Slijep, repetiram i zapucah, opet repetiram i zapucam. Mislio sam da sam svaki jard pred sobom proburazio tanadi, a tada primih u lijevu stranu grudi udarac šakom nevjerovatne snage.

Nagonski, okrenuh se u padu i zavitlam vinčesterkom. Cijev tresnu mješanca... nisam znao kuda, ali čuo sam njegov bolni krik. Pokušao sam lijevom rukom očistiti oči, ali vidio sam samo crvenu koprenu a uslijed ribanja postade još gore.

Čuo sam protivnikovo stenjanje i u slijedećem trenutku njegova me šaka opet pogodila, ovoga puta usred lica.

Usne su mi prsle, osjetio sam okus krvi. Zgrabio sam kožni kaput i trgnuo ga k sebi. Odbacio sam vinčesterku i pokušao izvući revolver. On je to, dakako, vidio. Prsti mu se stegnu oko mog zglavka i saviju mi ruku unatrag.

Pomislih na Zacka i preplavi me neobuzdani bijes. Udarao sam oko sebe kao pomaman. Uspjelo mi je lijevom rukom istrgnuti nož iz ramena. Kriknuo sam od boli, ali na sreću se nisam onesvijestio.

On je još uvijek držao moju ruku i tako sam bar znao gdje se nalazi. Osjetio sam kako se nož o nešto okrnulo. On zaurla i ispusti mi ruku. Odmah sam se mašio za revolver i opalio u obris što sam ga nazirao suzama i krvlju podlivenim očima. Prema meni sjevne uska sjena. Pri-

mijetio sam još samo kako mješanac spušta prema meni kundak vinčesterke, a onda utonuh u mrak.

Iz nesvjesti me trgla strahovita bol u ramenu. Otvorio sam još uvijek suzama zalivene oči i pokušao se uhvatiti za rame. Nije išlo.

Višio sam, vezanih ruku, o užetu što je bilo prebačeno preko grane velikog hrasta iza brvnare, a drugi mu je kraj bio vezan uz obluk zelenkova sedla.

Mješanac povede zelenka i već sam bio gotovo četiri jardi nad zemljom. Krv mi se slijevala niz rame, pa mi je cijelu desnu stranu obojila crveno. Usne su mi bile otečene, u ustima sam osjećao gorčinu. Trepnuo sam nekoliko puta kapcima, ne bi li mi suze isprale ostatak pijeska iz očiju.

Onda opet progledah. Pogledao sam dolje, prema mješancu. Taj je čovjek bio u još gore stanju od mene, ali bio je u prednosti; iskoristio je moju kratkotrajnu nesvjesticu i svladao me.

Sjedio je na zemlji, teško dišući. Njegova kožna odjeća bila je natopljena krvlju što je liptala iz nekoliko rana. Najteže mu je stradala desna strana, kamo ga je pogodila prva kugla iz moje vinčesterke. Lijevi rukav bio mu je duž cijele nadlaktice rasječen i ispod njega vidjela se duboka, krvava brazda. Tamo sam ga, očito, zahvatio nožem.

Grudi su mu se nadimale i spuštale u dugim, neujednačenim razmacima. Tri su mu pokušaja bila potrebna prije no što mu je uspjelo osoviti se na noge; dva puta ja padao natrag na zemlju, a onda je, zanošeći se, stao pred svog konja i poveo ga u krug oko hrasta.

Šepao je, desnu je nogu tek s mukom pomicao. Vjerojatno se u njoj još nalazila kugla. Kad sam mješanca takvog promatrao, shvatih da sam razmjerno dobro prošao. Ali, znao sam i to da za mene zlo još nije završeno.

Mješanac je opet predahnuo, a onda stade vezivati konop uz hrast. Još uvijek sam se nadao da mu to neće uspjeti i da će se onesvijestiti, no momak je bio nevjerojatno žilav. Pošlo mu je za rukom da veže čvor na lasu i da se onda, na jedvite jade, uspenra u sedlo zelenka.

Tek je sada zamjetio da sam se osvijestio.

Okrenuo je konja da bi mi mogao gledati u oči. Mržnja mu je unakazila lice.

— Potrebna je samo jedna noć da mi poviju rane — reče daščući, a cijelo mu se tijelo treslo od groznice. — Onda ću se vratiti i ti ćeš za svaku ranu koju si mi nanio dvostruko i trostruko ispaštati. Vidio si svog ortaka. On nije dobio ni polovicu od onoga što tebe očekuje. Lešinari će malo od tebe preostati.

Dok je govorio, sakupio sam u ustima posljednji ostatak slin i pljunuo. Pogodio sam ga u uho i malo je nedostajalo da padne iz sedla kad je pokušao izmaknuti.

Smijao sam se jer sam ga želio još više razjariti, ali on nije više ništa mogao poduzeti. Ukočeno je sjedio u sedlu i bio je zadovoljan što se nije sunovratio. Mljacnuo je jezikom i zelenko je otkasao.

— Čim te u Altamontu spaze, bit ćeš obješen! — viknuo sam za njim, ali onda sam se sjetio da jaše u suprotnom smjeru.

Rana na ramenu se opet otvorila i topla krv tekla mi je niz grudi. Ruke su mi obamrle. Pomislio sam kako se mješanac sutra ni ne mora vratiti, jer dotle neću izdržati.

Prišao mi je sivac i iznenađeno gledao gore prema meni. Jednom sam u nekom romanu čitao da je junakov konj pregrizao veze kojima je ovaj bio sputan. Nisam znao da li je to moguće, no odlučih da ću priučiti tome sivca... ako ću ikada za to imati prilike.

Mjesto na kojem sam bio imalo je jednu prednost; bilo je u sjeni. Zack je ležao pod nemilosrdnim suncem, a to je moralo biti najgore što sam mogao zamisliti.

Nakon pola sata rana mi nije više krvarila, ali već sam izgubio mnogo krvi. Osjećao sam se slab i izmožden. Još nije bilo ni podne. Ako mješanac održi riječ, tada imam još dvadeset sati. Moža još dvadeset i jedan, a taj posljednji će biti i najteži.

Sklopio sam oči i pomislio na Julie.

To mi je samo pojačalo muke. Prije četrnaest dana ne bi me možda ova situacija toliko pogodila. Prošla me volja za životom kad me je napustila Ellen, ali sada, kad je preda mnom bio divan život s Julie, smrt bi mi odnijela sreću kakvu nikad u životu nisam imao.

Sati su prolazili beskrajno sporo. Prema položaju sunca, kojeg su zrake bljeskale kroz lisnati krov hrasta, mogao sam izračunati koje je vrijeme. Obamrlost ruku sve je brže gmizala naniže i već mi je zahvatila ramena.

S vremena na vrijeme pogled mi se čeznutljivo upravljao prema Alta-

montu, ali nada da će odatle netko doći i osloboditi me nije bila velika.

Nešto me zaslijepilo i ja sklopim oči. Isprva sam pomislio da je zraka sunca što je pronašla put kroz lišće do mojih zjenica. Kad se po treći puta ponovilo, zamijetio sam da odbлесак dolazi sa stabla, i to iznad grane o koju sam bio vezan.

Zatresao sam polako glavom. Čini se da sam počeo halucinirati. Zurio sam u to mjesto i nije potrajalo dugo kad je opet bljesnulo. Ovog puta sam vidio sasvim točno: sunčana zraka odbijala se od nečega što je bilo u rupi u rašlji grane. Mozak mi je jedva još radio i prošla je čitava vječnost dok sam došao do, najvjerojatnije, ispravnog zaključka: otkrio sam skrovište, u kojem je Black Curling sakrio opljačkani novac!

Što mi to sada vrijedi? Nasmijao sam se. Mješancu to neću reći ni za što na svijetu, a nekom drugom, na žalost, neću više imati prilike.

Svi ti događaji bili su za mene već suviše. Dobio sam neku vrst napada urlanja. Počeo sam bijesno trzati konop o kojem sam visio, osjetio sam još da mi je iz rane opet potekla krv i onda izgubih svijest.

Bilo mi je kao da lebdim u zrakopraznom prostoru. Nisam više imao osjećaj za vrijeme i prostor. Sve oko mene bilo je nestvarno. Ljudske spodobе su kao leševi u mutnoj vodi promicali kraj mene i izgovarali riječi koje su mi se činile poznatim, ali prije nego što sam ih mogao shvatiti one bi opet iščezavale.

Kad sam se osvijestio, bila je noć. Bilo mi je užasno hladno. Tijelo mi se treslo od groznice. Izvikivao sam Julijino ime u noć, sve dok mi je

preko usana izlazilo još samo promuklo šaptanje i dok se opet nisam onesvijestio.

Bio sam do vrata u nekoj kaljuži i netko je, uvijek iznova, pokušavao povući me pod površinu. Otvarao sam usta da udahnem, voda mi je prodrila u dušnik i počeo sam grcati i kašljati. Mlatao sam oko sebe kao sumanut.

Jasan uzvik priveo me je, napokon, svijesti.

Prestao sam se braniti od nečega čega uopće nije bilo i otvorio oči. Ležao sam licem u travu. Polako sam okrenuo glavu i pokušao srediti misli.

Pa, ja visim gore na drvetu!

Privukao sam lijevu ruku i podigao je pred oči. Užareni strah prostruji mi tijelom. Zar se mješanac vratio? Napeo sam mišice i pokušao ustati. Nisam uspio ni kleknuti. Lice mi se opet zarine u travu.

— Rode! Rode, reci bar nešto! — vikao je netko i jedna nježna ruka pogladi mi glavu.

Najzad sam shvatio. Nije se vratio mješanac da me do smrti muči. Ovdje je bila Julie, ona me je skinula s hrasta i polila glavu vodom da bi me osvijestila.

Okrenuo sam se na leđa.

Ona je klečala kraj mene, a lice joj je bilo natopljeno suzama.

— Julie — šaptao sam. — Julie.

Prignula se i prekrila mi poljupcima razmrcvareno lice. Lebдио sam na nekom oblaku i bio blizu toga da se opet onesvijestim, ali Julie je to zamijetila i drmusajući me privela opet k svijesti. Pomogla mi je da sjednem. Uzeo sam bocu s vodom

koju mi je pružila i počeh pohlepno piti.

Glava mi se brzo bistrila, a time je opet došlo i sjećanje na prošli dan. Pogledao sam desno rame. Bilo je povijeno: čini se da je Julie u tu svrhu žrtvovala svoju podsuknju. Ovu ruku nisam mogao micati, ali nisam osjećao ni boli. I lijeva ruka me je boljela. Podizao sam je nekoli-ko puta, ali nije išla dalje od visine grudi.

Pogledao sam djevojku.

— Moramo odmah odavde, Julie. Mješanac može svakog trenutka doći. Tada će me dokrajčiti.

Pokušala me podići na noge, ali nije uspjela. Rekoh:

— Dovedi sivca!

Potrčala je do konja i dovela ga sasvim uz mene. Uhvatio sam stremen, stisnuo zube i vukao sve dok nisam bio na koljenima. Julie mi je pomogla dok se nisam osovio. Moja su koljena, doduše, još zabrinjavajući klecala, ali iz sekunde u sekundu bijaše bolje.

— Hoćeš li se moći popeti u sedlo? — upita Julie, — Odjahat ćemo u grad, moraš odmah Docu.

Htjedoh kimnuti, ali nisam dospio. Pucanj propara jutarnju tišinu. Metak se tik do mene zabije u zemlju i uzvitla zrakom komadiće otrgnute trave. Bacio sam se na Julie i trgnuo je sa sobom na zemlju. Za trenutak smo bili zaklonjeni njenim konjem, ali slijedeće zrno pogodi životinju. Ona poskoči i bolno zanjšti. Stražnje joj noge popuste i njeno se mrtvo tijelo, uz potmulu udar, svali na zemlju.

Ogledao sam se za svojim oružjem. Spazio sam ga trenutak kasnije, kada mi je pogled pao na ranč. Moj

revolver i vinčesterka ležali su nasred dvorišta; bijah zaboravio da me je tamo dolje mješanac nadvladao.

Ponovno hitac. Julie vrisne, a ja, prestrašen, dopužem k njoj, Ona je užasnuto gledala u svoj mali šešir, što je ležao nekoliko stopa dalje probijen tanetom.

Otpuzao sam do leša konja i povukao za sobom Julie; tu smo donekle bili zaštićeni.

— Uzmi moju vinčesterku — reče mi Julie bez daha. Dok sam, ne shvaćajući, pogledao prema njoj, ona mi rukom pokaže na kundak što je virio ispod ubijena konja.

Odmah sam ga zgrabio i izvukao pušku. Bila je nabijena. Oprezno provirih iznad mrtvog riđana, prema mjestu na kojem sam prilikom drugog pucnja spazio bijeli oblačić dima. Upravo sam još vidio kako se tamo jedna ljudska spodoba prignuto udaljuje. Nisam mogao razaznati da li je to mješanac, ali teško je bilo povjerovati da bi netko drugi pucao.

Premišljao sam što da radimo. Julie mora biti sklonjena na sigurno mjesto, ali kako ću to ostvariti? Tek sam se s mukom držao na nogama i znao sam da je neću moći nagovoriti da me napusti. Usprkos tome, pokušah.

— Uzjaši sivca i podi k Tayloru — predložio sam. — To je naša jedina šansa.

— Zar uistinu hoćeš da te ovdje ostavim samog? Odstrijeliti će te kao divljač!

— I tebe ! — dreknuo sam. — Odjaši u grad. Ja ti ne mogu pomoći!

Uistinu je ustala. Prignuto je potrčala k sivcu, vinula se u sedlo i odjurila, Ali, ne prema gradu. Prekleo sam kad sam vidio da je

krenula dolje, prema ranču. U dvorište je zaustavila konja, skočila s njega i podigla sa zemlje moj revolver i pušku. A onda je, odjednom, stala i zagledala se u nešto što ja nisam mogao vidjeti, jer mi je glavna zgrada zaklanjala vidik.

Začuo sam topot kopita i shvatio da mješanac brza prema Julie.

— Potrči, Julie! — doviknuh joj. — Trči preko, k brvnari! Podigao sam se iza riđana i, zanoseći, se, krenuo prema brvnari.

Julie je još uvijek nepotrebno stajala na istom mjestu; sada je pušku prislonila na rame i gađala. Ispaljivala je kuglu za kuglom, a onda se, kao nekom nevidljivom rukom pokrenuta, okrenula oko osi.

Kriknuo sam, a u istom trenutku mješanac je ugalopirao u moje vidno polje. Mržnja prema tom čovjeku prožela me je kao divovski val. Što je Zacka izmrcvario a mene namjeravao ubiti nisam mu toliko ni zamjerio, ali on se usudio pucati na Julie!

Odjednom sam bio posve miran. Spustio sam se na koljena i pažljivo naciljao. Mješanac je neprekidno galopirao prema meni i pucao. Kugle su zujile oko mene ili su preda mnom orale zemlju. Nisam na to obraćao pažnju.

Imao sam, napokon, mješančeve grudi na vršku mušice i posve hladnokrvno povukao otonac.

Kugla ga je, doslovno, izbila iz sedla. Konj je trčao još nekoliko jardi, a onda skrenuo ulijevo i zaustavio se pred glavnom zgradom ranča.

Mješanac se nije micao. Ležao je čudno iskrenutih nogu, nedaleko Julie.

Poslije nekoliko neuspjelih pokušaja uspio sam ustati. Pođem, glavinjaajući, prema Julie. Mješanca nisam više ni pogledao; bio sam siguran da je smrtno pogođen.

Kad sam stigao do Julie, popustile su mi noge i ja sam pao na koljena. Polako sam je okrenuo i položio njenu glavu na svoju lijevu ruku. Kada sam ugledao krv na njenoj nadlaktici i utvrdio da je kugla samo okrnula, olakšano sam uzdahnio a na oči mi navriješe suze.

Bilo je već zamalo podne kad smo oboje bili koliko-toliko sposobni za pokret. U ramenu mi je već divljački kuckalo, a kad mi je Julie stavljala novi zavoj, vidio sam da je rana zagnojena i da su joj rubovi pocrvenjeli.

Julijina ozljeda bila je razmjerno bezazlena. Malo se zastidjela što je zbog toga pala u nesvjest, ali se utješila kad sam joj rekao da je zahvaljujući tome još u životu.

Sada mi je čak uspjelo izjahati bez pomoći. Izuzev rane u ramenu, osjećao sam se dosta dobro. Skinuli smo sedlo s mješanceva zelenka i osedlali njime Zackova ričana. Zelenko je otkasao na livadu i počeo pasti.

Iznad ranča već je od podneva kružilo nekoliko lešinara. Neki od njih su se spustili k mrtvom konju, a uskoro će prizemljiti i kod mješanca; ostavili smo ga na dvorištu, jer nam ozlijeđena ramena nisu dopuštala da ga pokopamo.

Lešinari su izletjeli sa strvine kad smo pored njih projahali. Jedan se spustio na granu o koju sam bio vezan.

Odjednom sam se sjetio. Zar nisam jučer zamijetio u krošnji tog drveta neki bljesak? Iako nisam baš bio podoban ni za najmanje naprezanje, zaustavio sam konja ispod hrasta i stao na sedlo; htio sam provjeriti da li je moja pretpostavka bila točna.

— Što to radiš? — upitala je Julie, iznenađeno me promatrajući.

Ja se lijevom rukom maših otvora u račvi grane, uhvatim prstima nešto hladnjikavo i povučem. Trebalo je uložiti dosta snage, ali poslije kraćeg naprezanja sam uspio. U ruci mi se našla osrednja vreća od nepromoćiva platna, odozgo stegnuta lancem i osigurana čeličnim lokotom.

— Što je to? — upita Julie, ne shvaćajući.

— Koliko je novaca bilo ukradeno prilikom pljačke?

— Osamnaest tisuća.

— Brojati možemo kad stignemo u grad — rekao sam, smiješeći se, i tada je shvatila.

Ispričao sam kako sam otkrio skrovište i više nismo mislili na naše rane. Smijali smo se i zamišljali lica ljudi kada im pod nos stavimo ukradeni novac.

Govorio sam s Julie što namjeravam s rančom.

— Bila sam pomalo ljuta što mi se četiri dana nisi javljao — objašnjavała je. — Već sam pomislila da si me zaboravio, pa sam dojurila da spasim što se još spasiti može.

Prasnuli smo u smijeh. Nakon pola sata podboli smo konje, jer me opet spopala groznica. Stisnuo sam zube da bih pred Julie to nekako prikrrio, ali ona je odmah zamijetila da mi nije dobro. Jahala je tijesno uza me, da bi me zadržala u sedlu ako izgubim ravnotežu.

Blizu grada usporio sam opet sivca, tako da je sada išao korakom. Već sam strahovao da neću izdržati u sedlu do liječnika kad najzad ugledasmo Atlamont. Trebalo se još samo spustiti dugom padinom.

Bilo je pet sati popodne, a u to vrijeme uvijek je u gradovima najživlje. Glavna ulica je vrvjela svjetinom i upitah se nismo li radije trebali obići grad i ujahati u nj s druge, manje prometne strane. No, ipak, je bilo bolje nego što sam očekivao. Ljudi kao da su osjetili nešto neobično; dobrohotno su nam se sklanjali s puta i tako se i nehotice stvorio dvored.

Likovao bih, da se nisam tako jaderno osjećao. Opasnost je prošla i ja sam već osjećao kako ležim u mekom Docovom krevetu, nasuprot Zacku; on će se dobrozano nacerekati kada me spazi.

A ipak, dogodilo se nešto što nikada ne bih očekivao.

Na nogostupu pred salunom stajao je John Mortimer. Kad je ugledao Julie i mene... a, možda, i nepromotivnu vreću što je visjela s mog sedla... skoči na ulicu i probije se kroz svjetinu. Trgnuo je revolver i uperio ga u mene.

— On je u dosluhu s banditima!
— zaurloao je i odmah opalio.

Nisam bio sposoban ni izvući revolver da se obranim, toliko sam bio iznenađen. Zurio sam u crni otvor cijevi, spazio žutocrveni plamčić što je liznuo prema meni i očekivao udar kugle. Pogodila me je u lijevi but i izbacila iz sedla. Još sam uspio izbjeći da padnem na ozlijeđeno rame. Otkotrljao sam se u stranu.

— Odbaci revolver, Mortimere!

Šerifov je glas zvučio odlučno, ali John Mortimer kao da ga nije čuo. Ponovo je opalio u mene, ali opet podbaci; tane je dva jarda preda mnom uzvitlalo prašinu.

Taylor Cartridge nije imao izbora. On je pomahnitalu muškarcu pucao u leđa, a onda mu brzo pritrčao.

Mortimer je ležao licem u prašini. Pesnica mu je još uvijek stezala držak revolvera, ali više nije imao snage da je podigne.

Onda je Cartridge stigao do njega, uzeo mu iz ruke revolver i okrenuo ga na leđa. Kugla mu je probila grudi. I naprijed, na prsima, po vezenoj košulji, širila se velika crvena mrlja.

Pridigao sam se. Lijeva mi je noga klekala, ali Julie me je pridržavala, pa smo se dovukli do šerifa.

Taylor je vidio da Mortimeru nije preostalo još mnogo života i pokušao je saznati zašto me je želio ubiti.

John Mortimer buljio je iskolačnim očima u predstavnika zakona.

— Sa mnom je gotovo, Cartridge, zar ne? — prošaptao je.

Taylor potvrdno kimne. Nije ga mogao obmanuti.

— Zašto si pucao u njega?

— On... on je... našao je novac — isprekidano bolnim stenjanjem objasni Mortimer. — A Black je uz njega... stavio i moje pismo.

— Curling je imao tvoje pismo?

— Ja sam mu... odao da u sefu ima osamnaest tisuća dolara... znao sam kombinaciju brojeva kojom se otvara sef. Thompson je nikako nije mogao upamtiti... on je zabilježio na komadić papira... Prilikom partije pokera objesili smo kapute o istu vješalicu. Htio sam nešto izvaditi iz svoga džepa, ali sam zabunom pose-

gnuo u njegov i tu našao cedulju s brojevima... Poznavao sam Blacka od ranije. Ja...

Ispričao je sve što mu je bilo na duši. On je Blacku Curlingu savjetovao da noću provali u banku i isprazni trezor. Moža se to Blacku učinilo nedostojnim njegova glasa, pa je to uradio usred bijela dana s nekoliko svojih starih drugova. Pri tome je ubio trojicu, a jednog za uvijek učinio bogaljem.

Direktora banke ubio je iz osvete jer mu ovaj jednom prilikom nije odobrio zajam za ranč.

— Ja sam Stellan ubojica... — prošaptao je na kraju Mortimer. Tada mu glava klone ustranu.

Doc, koji je u međuvremenu stigao, odmahnuo je glavom kada ga je šerif upitno pogledao.

Cartridge se okrene, ode do mog sivca, skine sa sedla vreću i pokuša otvoriti lokot. Ali, nije mogao. Najzad izvuče revolver i opali u njega. Otvori vreću i pruži ruku u nju.

Izvukao je svežanj novčanica na kojem je bio komad ispisanog papira. Cartridge na brzinu pročita i stavi papir u džep.

On se okrene k meni.

— Gdje si to našao?

Prije nego što sam mogao odgovoriti, Doc gurne šerifa u stranu.

— To ti može i kasnije ispričati, Taylore — progundā i onda svrne pogled na mene. — Plačidrug te već nestrpljivo očekuje.

Pridržan od Julie i Cartridgea pošao sam za Docom. Razmišljao sam o mnogo čemu što me u bliskoj budućnosti očekuje. Ranč konja u Coloradu ću prodati... ako Zack pristane... a za dobiveni novac kupiti goveda. Izgradit ću ranč kojem će se ljudi diviti. Ja ću...

Ah, imat ću dovoljno vremena da u bolesničkoj postelji o svemu podrobno razmislim. Nasmiješih se još jednom Julie, namignuh Cartridgeu, a zatim utonuh u nesvijest.

K R A J

KWIZ

• križaljke • testovi • rebusi
• ljubavne i krimi priče • žale

**izlazi svake
druge srijede**

40 STRANA ~ 3 DINARA

BILL BURCHARDT

MAZGE TVRĐAVE GREER

Čizme majora šušteći su prolazile kroz svježu slamu razasutu po podu štale. Onda se naglo zaustave.

— Kapetanè Hazlitt, čemu služe ovi četverokutni otvori u zidu?

Visoki Hazlitt, svagda sklon ironiji, zacereče se bez ustezanja.

— Oni su ovdje, gospodine, da bi mazge mogle vidjeti sprženu stepu. Na taj će način više cijeniti svoj kvartir.

— Razumijem — suho će major. — Za puškarnice su preniski, osim toga su i preveliki pa ne pružaju dovoljnu zaštitu. — Zatim slegne remenima. — Budući da su vam Indijanci ukrali mazge, čini mi se da su ovi vaši prozori prilično beskorisni.

Sunce je surovom žestinom pripeklo po prostranom vojnom vježbalištu bez trunke sjene. Major se zaustavi, skine kapu pa obriše ovlaženu znojnicu.

— Odjahat ću poslije ručka do agencije, kapetane. Agent možda...

— Nepotrebno, gospodine — prekinu ga Hazlitt. — Već sam uputio ljude da uhite ratnog poglavicu Kiowa. Oni će ga zacijelo dovesti da ga saslušate.

Major Ross znatiželjno je promatrao svog pomoćnika. — Kad ste izdali zapovjed za ovu akciju, kapetane Hazlitt?

— Dan prije vašeg dolaska, gospodine.

Majorove oči potamne poput njegove guste crne brade. Brižljivo stavi kapu na glavu, namjesti je i pogleda prema vojničkim barakama.

— Loš način da se među Indijancima promiču mir i suradnja.

— Vidjet ćete, gospodine, da je suradnja jednom divljaku sasvim nepoznati pojam. Oni poštuju samo logiku sile.

Ljetne žege i suša nastupile su te godine ranije nego obično. Osim razigrane pijavice uzvitlane prašine i stražara na konju u tvrđavi je sve bilo nepomično.

U dva sata krovovi baraka počeše bacati tanke uske sjene i major Ross stavi u jednu od njih svoju poljsku stolicu.

Imao je uza se zemljopisnu kartu ovog područja, ali je nije rasklopio. Bio je pospan kao i svi ostali. U toj žezi što je otupljivala sva osjetila, rasplinjavahu se gotovo svi šumovi. Tanko i jednolično glasanje šturaka jedva je još prodiralo u svijest.

Odjednom pred barakom zaškripe kotači kola. Major podigne pogled upravo na vrijeme da vidi kako divlji Kiowa veže uzde i silazi s kola.

A u kolima su bila dva vojnika što nisu izgledala nimalo lijepo. Major odloži kartu s tolikim mirom, kao da se radi samo o dolasku neke dame na čaj. Kiowa mu pristupi, kratko se nasmiješi i s prezirnom kretnjom ruke pokaže prema kolima.

Jedan je od vojnika ležao opružen nauznak na dnu kola. Odora mu je sve do čizama bila okićena rigotinama. Drugi je nesigurno sjedio pokraj njega i ukočenim staklastim očima buljio u oficira. Jedva je s mukom profrljao: — Bra' večer, gospodine!

Onda pokuša skočiti s kola, ali tresne koliko je dug u prašinu.

Major Ross ustane.

— Dovedite kapetana Hazlitta i jednog tumača.

Hazlitt dotrči preko vježbališta, navlačeći u trku naramenice preko potkošulje.

— Kapetane Hazlitt — upita major oštro — je li to odjeljenje što ste ga poslali da dovede Indijanca?

Lice kapetana Hazlitta oblije rumenilo.

— Da, gospodine...

— Prokletstvo! — Taj čovjek što se inače uvijek znao svladati sada je

bio izvan sebe od bijesa. — Pobrinite se da se ova dvojica otriježne u zatvoru; onda ih pošaljite k meni.

Tumač i izviđač odreda Pease Dave nemarno se dovuče iz kantine. Major mu se nestrpljivo obrati.

— Pitajte čovjeka kako se zove!

Hazlitt uskoči:

— Ja vladam jezikom Kiowa, gospodine!

— Izvršite moju zapovijed, kape-tane.

Indijanac je za to vrijeme mirno stajao, ne udostojivši pogledom ni oficire ni pijane vojnike. Bio je zbijen i snažan, oko vrata je nosio ogrlicu od bijelosmeđih bodlji dikobraza. Masna mu je crna kosa bila spletena u male pletenice. Na potiljku su u kosu bila udjenuta dva repna pera orla.

— Ovo je Divlja Guska — objasni Pease Dave. — On je poglavica Ka-it-sen-ka, ratnika Kiowa.

— Pitajte ga odakle vojnicima rakija.

Kiowa slegne ramenima i reče nešto. Pease Dave prevede:

— On kaže da bijeli vojnici uvijek nose uza se rakiju.

Indijanac se sada obrati majoru i Pease Dave prevede njegove riječi:

— Poglavica žutonogih želio je razgovarati sa mnom. Nije bilo potrebno da šalje svoje vojnike. Oni su se napili ljute vode i ja sam im lako mogao pobjeći. Ali ja sam ih doveo ovamo. Nemam što kriti. Ti želiš saznati kako su vam ukradene mazge. Na to je lako dogovoriti. Ja sam ih ukrao i namjeravam ih zadržati.

Major Ross s nevjericom pogleda Pease Davea, sumnjajući u valjanost prijevoda. Stari izvlačac izvadi iz džepa vijenac tamnosmeđeg duhana

za žvakanje i odgrize komad. Tada major reče:

— Objasnite mu da krasti nije časno, da takav čin nije dostojan čovjeka.

Divlja Guska je pažljivo slušao. Njegov je odgovor odmah uslijedio:

— Nečasno je od bijelih ljudi što krađu naše bizone. Ubijaju ih brže no što zorom blijede zvijezde. Nije nečasno boriti se protiv žutonogih. Činio sam to za čitava svog života i bolje to umijem od svega drugog.

Major se zatekao pred problemom o kojemu ništa nije pisalo u priručnicima o ratnom pravu. Stoga je najprije pažljivo razmislio o svom odgovoru.

— Recite mu da ga neću uhititi jer je dobrovoljno došao ovamo. Ali recite mu također da su nam mazge neophodno potrebne. Ja im dajem rok od tri dana da vrate mazge. Ako ih ne vrate, doći ću po njih sam. Pruže li otpor, mnogi će njegovi ratnici biti ranjeni, a neki će od njih izgubiti i živote.

Hazlitt se vrati i šutke stane pred majora, dok Pease Dave pođe u staju po konja za poglavicu.

Major reče razmišljajući:

— Čini mi se, kapetane, da ste bili nešto malo preoptimistični kad ste poslali onu dvojicu da uhite tog Indijanca. Ja im ne mogu ozbiljnije zamjeriti što su se opili. Možda bih ipak morao odjahati do agenta...

Indijanska agencija za rezervat Kiowa nalazila se u neoličenoj drvenoj dvokatnici, udaljenoj oko trideset milja od tvrđave. Agent Pennington bio je maleni živahni čovječuljak kojem su ovalne očale davale izgled školskog podvornika. Neprekidna že-

ga i stalni suhi vjetrovi osušili su ga kao skakavca.

Nakon što su neko vrijeme razgovarali na pragu, udoše u Penningtonov ured. Agent zatraži od jedne Wichita žene vrč izvorvode, a major se zavalj u stolicu.

— Hazlitt upućuje svakog jutra jedno odjeljenje, što nema drugog posla već da iz stoke izvlači strijele — reče. — Ratnici Kiowa prikrađu se noću torovima i načičkaju naše krave strijelama. Pease Dave smatra da pušenje lule mira za ove Indijance nije ništa drugo već maska za krađu duhana. Dan prije mog dolaska oni su ratnim poklicima odmamili našu stražu i otjerali sve tegleće mazge.

Pennington natoči čaše i obriše znoj s naborana čela.

— Dozvolite mi jedno pitanje, gospodine: Kakve ste dužnosti obavljali prije nego ste preuzeli ovo zapovjedništvo?

Major mu bez okolišanja odgovori:

— Radio sam četiri godine u štabu i pošteno ću vam reći da je za to vrijeme moja veza s terenom prilično oslabila. Kad mi je zapovjedbena da preuzmem tvrđavu Greer, pročitao sam Custerove i Sheridanove izvještaje ali i zabilješke Fettermana i Carringtona. Meni se čini da se kroz čitav taj indijanski rat, poput crvene niti provlače predsrasude i nerazumijevanje Indijanaca.

Vreli suhi vjetar poigravao se s papirima na agentovu pisaćem stolu. U toj žegi bilo je nečeg toliko uspavljajućeg da su čak i najbliži glasovi i šumovi djelovali daleko i nestvarno.

Iznad suhe smeđe stepe uzvitlao se vodoskok prašine. Tren je zastao kao

da visi u zraku a onda se — izgledalo je — poče približavati kući.

— Imate potpuno pravo — eče Pennington. — Samo Indijanci potpuno pogrešno odgovaraju zbog vlastitih poteškoća. Na nepravde uzvraćaju ubojstvima naseljeničkih obitelji koje im nisu ništa skrivile. Nakon toga onima na Istoku nije nimalo teško proglasiti Indijance primitivnim i zaostalim. Čovjeku je teško ostati »objektivan« nakon što jednom vidi raskomadana tijela žena i djece.

Vodoskok prašine jurio je sve brže preko suhe prerije.

— To je tragična situacija — nastavi Pennington. — Može se popraviti jedino velikim strpljenjem i razumijevanjem. Ja bih s njima rado razgovarao prije no što pokušate mazge vratiti silom.

Iza oblaka prašine pojavi se jahač što je jurio vratolomnom brzinom u treptavoj jari. Nakon otprilike jedne minute već se jasno mogla razabrati njegova plava odora, odmah zatim i žuta traka na hlačama. Kapu je čini se putem izgubio.

— Želim biti besprijekoran — reče major — ali i čvrst. Ljudi kao što je Divlja Guska mogu mnogo pridonijeti pravednim rješenjima, uspije li im se pristupiti na pravi način...

Topot kopita ga prekine. On ustane sa stolice i priđe vratima. Jahač je upravo bio skočio sa sedla, dok mu je konj stajao potpuno iscrpljen, dršćućih nogu, sav zapjenjen, s glavom obješenom gotovo do zemlje. Vojnik potrči uza stube, odsječno pozdravi i majoru pruži glasničku mapu.

Major je itao šutke. — Dobro urađeno — pohvali na kraju vojnika. — Provodajte malo konja.

Zatim se obrati agentu:

— Može li se netko od vaših pobrinuti za ovog čovjeka i njegova konja?

Vojnik ponovno pozdravi, napravi okret i pođe za starim Indijancem što je poveo njegova konja za uzde.

— Javlja mi moj pomoćnik da je banda ratnika, predvođena Divljom Guskom, ubila jednog našeg vojnika što je pola milje podalje od tvrđave kosio travu — reče major. — Možete li me odvesti u indijansko selo?

Pennington je kolebao: — To bih mogao, ali... ja bih ipak predložio...

— Moj pomoćnik je već izjahao sa četom konjanika, gospodine Penningtone. A kapetan Hazlitt je čovjek brzih odluka. Svaki nepromišljeni čin mogao bi u ovoj situaciji imati osobito ozbiljne posljedice.

Pennington zabrinuto pogleda majora.

— Možda imate pravo. Hazlitt govori jezikom Kiowa, ali izgleda da unatoč tome ima za njih premalo razumijevanja. Neka vam dovedu konja, a ja ću se za to vrijeme spremati za put.

Agent Pennington je znao gdje će potražiti svoje Indijance, ipak se već sunce spuštalo k obzorju kad su on i major Ross pred sobom, u zavjetrini Beaver Mountainsa, ugledali indijansko selo.

Istodobno, Hazlitt je poveo svoju četu preko gorskog lanca i sada se nalazio na jednom izbočenom uzvišenju, otprilike pola milje dalje uz visoravan. U protusvjetlu smiraja likovi su se jahača i lepršava zastava ocrtavali tamno. Glavnina čete čekala je iza vrha grebena.

Major preskoči s konjem zapjenjeni potok i požuri uz padinu gdje ga je dočeka borbe željan Hazlitt.

— Došli ste upravo na vrijeme, gospodine — reče kapetan.

Major Ross duboko udahne.

— Hvala bogu, kapetane, čestitam vam na manevru. S ovog mjesta vladate cijelom dolinom.

— Mi smo spremni za napad, gospodine — uzvрати Hazlitt.

Major izvadi iz korica dvogled i upravi ga prema selu. Između šatora su u rumenilu smiraja žmirkale vatre. Najveća vatra u središtu naselja omogućila je da se za trenutak razabere spodoba što je izvodila ritmičke pokrete. Vjetar što je u međuvremenu nešto zahladio, donese isprekidane dijelove grlena pjeva.

— Mogu li zapovjediti četi da uzjaše? — nestrpljivo će Hazlitt.

Major Ross ne odgovori odmah. I dalje gledaše kroz dvogled.

— Čini se da je pokraj vatre samo jedan plesač. Što mislite o tome, Penningtone?

— Kiowe izbjegavaju noćne borbe, majore.

— Pa to je izvrsno! — Hazlittove riječi glasno odjeknu u tišini.

Pennington nastavi:

— Ja mislim da neki ratnik izvodi svoj osobni pobjednički ples, majore.

— Zacijelo divljak kojeg ste jutros pustili da ode, gospodine — nadoveže Hazlitt — trubač!

Major brzo podigne ruku: — Trenutak, kapetane Hazlitt! — presiječe oštro njegovu zapovijed. — Mi smo ovdje da bismo pohvatali ubojice a ne da izvršimo pokolj!

— Iz jaja, gospodine...

— ... liježu se uši — kratko ga dopuni major. — Nazori pukovnika

Carringtona su mi poznati. — On spremi dvogled, — Penningtone, biste li odjahali samnom u selo? Kapetane, izaberite mi četiri čovjeka za pratnju.

— Ali, gospodine...

Major okrene konja i pogleda pomoćnika u oči.

— Gospodine Hazlitt — reče mirno — vaši osobni papiri leže na mom pisaćem stolu i ja ću u njima dopisati svoje ocjene čim se vratimo u tvrđavu!

Nastao je tajac. Zatim Hazlitt promrmlja:

— Da, gospodine.

Na rubu sela nahrupe na njih psi. Major Ross je sjedio u sedlu tako ponosno kao da u najmanju ruku predvodi pukovniju. Iza njega su jahali Pennington i Hazlitt na čijem se licu jasno razabirao osjećaj nelagodnosti. Na začelju su bili Pease Dave, narednik Rizzocki i vojnik Koslow.

Major kasom projaši kroz lavež i štektanje kao da se nalazi na nekoj rutinskoj inspekciji. U jednom trenutku konj mu za dlaku izmakne očnjacima nekog psa, ali Ross se ni sad ne zbuni. Konačno pred jednim šatorom ugleda Divlju Gusku.

Indijančev je konj stajao pokraj šatora natovaren oružjem. Poglavica je u krilu držao uzde. Pease Dave stane uz majora i izgovori nekoliko pozdravnih riječi, ali je jedini odgovor bio muk.

Major odjaše sve do velike vatre u središtu naselja. Ratnik kojeg su i ranije zapazili prestao je plesati i sada je držao neki govor. Bio je to snažan momak sav premazan boja. S vrha njegova koplja klatio se svježi skalp.

Oko vatre se okupilo nekoliko ratnika i više starih ljudi. Podalje je u sjeni sjedjelo pet šest žena što su pjevale neku jednoličnu melodiju koju su često prekidale i onda je ponovno započinjale, kao da odgovaraju ratniku, slično crkvenom pjevanju. Pennington dojaše majoru.

— To je Hwi-tan, Izgorjela kosa — objasni. — Čini se da objašnjava kako se domogao skalpa.

Pease Dave je neko vrijeme slušao prije no što reče:

— Hvali se ... Izgorjela kosa buša se u prska kako su on, Mali Konj i Sunčana Zraka došli do skalpa. Ostala dvojica izgleda nisu suviše oduševljena njegovom samohvalom.

Izvidnik ponovno osluhne.

— Po njegovu kazivanju, Divlja Guska je uputio grupu ratnika u brda da motri na tvrđavu. Izgleda da su namjeravali ukrasti konje. Izgorjela Kosa i njegovi pratioci prolazili su za svitanja pored logora vojnika što su kosili sijeno i nisu mogli odoljeti iskušenju. Skinuli su jedan skalp, ali im je drugi čovjek umaknuo i probio se do tvrđave.

Majora pomalo zaboli glava, ipak je pustio da Pease Dave završi svoj izvještaj.

— Izgorjela Kosa se ruga Divljoj Guski, on kaže da je poglavica postao strašljiv i zbog toga odustao od krađe konja. Izgorjela Kosa smatra da sada on mora biti izabran za poglavicu Ka-it-sen-ka.

— Lijepo! — reče major. Zatim dojaši u svjetlo vatre sve dok mu konj nije stigao na metar do Indijanca. Tada izvuče pištolj i okrene cijev u zrak. Njegov glas propara napetu tišinu.

— Gospodine Penningtone, molim vas recite Indijancima da su Izgorjela Kosa, Mali Konj, Sunčana Zraka i Divlja Guska uhićeni. Ja ću ih povesti u tvrđavu. Ako se usprotive, povući ću otonac i izdati zapovijest svojim vojnicima za napad. U tom slučaju otklanjam od sebe svaku odgovornost za pokolj do kojeg će neizbježno doći.

Dugo nakon što su odjeknule agentove riječi u naselju je vladala tišina. Divlja Guska ustane, priđe vatri i progovori Izgorjeljoj Kosi. Zatim među njima dođe do kratkog i oštrog dvoboja riječi. Onda se poglavica okrene a Izgorjela Kosa ljutito pljune na zemlju.

Vatri pristupi jedan starac. Opet dođe do rječkanja.

Major je šutke čekao s još uvijek podignutim revolverom sve dok se starac napokon ne okrene i reče nekoliko riječi, najprije Divljoj Guski a zatim Penningtonu.

— Oni su spremni — preveđe agent. — Žene su pošle da im dovedu konje.

Kad su se približili plićaku Beaver Creeka, major Ross odjednom reče:

— Čujte, Penningtone, moglo im je glatko poći za rukom da nam otjeraju konje. Divlja Guska nije nimalo loš strateg.

Pennington i major nalazili su se na čelu male kolone. Pease Dave je bio desetak metara iza njih a za njima su jahali uhićeni Indijanci s Rizzockijem s desne i Koslowim s lijeve strane. Kapetan Hazlitt bijaše na začelju.

— Krdo konja bilo bi cijelo bogatstvo za Kiowe — primjeti Pennington. — Napustili bi rezervat i pošli u

Teksas da tamo mijenjaju konje i mazge za oružje i municiju.

— Kad svane, poslat ću nekoliko ljudi po mazge — promrmlja ljutito major.

— Šteta što ne vladate njihovim jezikom, majore — reče Pennington — tada biste razumjeli onu svađu. Divlja Guska je znao da će vojnici doći u selo čim je čuo da je preživjeli kosac uspio pobjeći u tvrđavu. On je očekivao napad, odustao od krađe konja i vratio se u selo da bi branio svoje ljude, premda je znao da su njegovi ratnici u manjini.

— Žrtvovao bih ponešto — uskoči major — da ovog Kiowu pridobijem za sebe.

Pennington kimne glavom.

— Izgorjela Kosa se uvalio u gadnu kašu. Starci su mu zaprijetili izopćenjem iz plemena. Divlja Guska je stekao mnoga priznanja kad je ukrado mazge i otvoreno došao u tvrđavu Greer da vas izazove. Izgorjela Kosa je u pretjeranoj želji da izvede nešto slično, upropastio predviđenu krađu konja, a onda je svojim hvalenjem uvalio u nezgodu i svoje prijatelje. Bojim se da ga je zavist odvela suviše daleko.

Prolomio se bijesan promukao krik što poziva na uzbunu. Major je u taj mah upravo jahao kroz brzu zapjenušenu vodu Beaver Creeka. Osvrne se, a onda snažno trgne uzde i podbode konja. Tamo gdje su jahali uhićenici nastala je zbrka. Konjska tjelesa i jahači isprepleli su se u klupko, iz kojeg se probije jahač i u blijedoj svjetlosti mjesečine odgalo-pira preko polja prema šumovitim visovima.

Drugi pojuri za njim. Trenutak je izgledalo da će se cijela grupa

raspršiti, ali tada jedan uzvik na jeziku Kiowa nadglasa sav taj metež i jahači se primire. Major projaše pokraj Pease Davea koji je bio sjahao i izvadio karabinku.

Indijanac je bio zaklonjen tijelom svojeg progonitelja. Isukana sablja kapetana ljeskala se na mjesečini a njegovi ljutiti uzvici zvučili prigušeno i nerazgovjetno. Kad je major stigao do ostalih uhićenika bjegunac naglo zauzda konja.

— Oprez, gospodine! — prodere se uplašeno Koslow. — U njeđa je moj pištolj!

Hazlitt stigne do Indijanca koji ga je čekao pa zamahne sabljom. Pucanj propara noć. Hazlitt se nagne unatrag u sedlu poput nekog tko svom snagom hoće privući uzde, onda mu iz ruke ispadne sablja i on sklizne iz sedla.

U tom trenutku prasne Pease Daveova puška. Indijanac je bio ponovno pokušavao okrenuti konja prema visovima, ali bude pogođen. Grčevito se držeći za grivu uspio se trenutak održati na konju, onda izgubi ravnotežu pa se raširenih ruku strovali na zemlju.

Konji bez jahača uskoro se zaustave i počnu pasti.

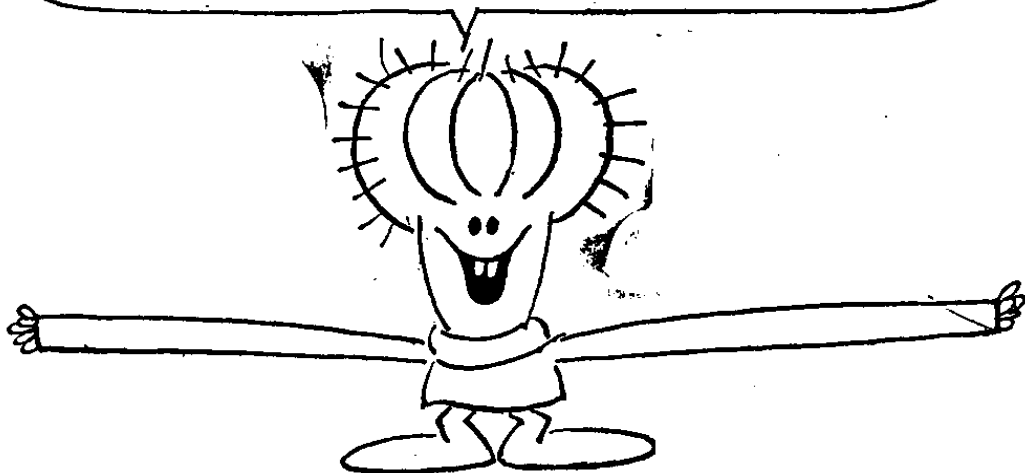
Major, Pennington i Pease Dave požure blagom uzbrdicom. Kad su stigli do palog kapetana, major spremi pištolj u korice i siđe s konja.

Držeći lijevom rukom uzde nagne se nad mrtvog Hazlitta. Uzdahne, pa se uspravi.

— Penningtone, hrabar čovjek ne bi smio umrijeti na ovakav način.

Onda pride nepomičnom tijelu Indijanca i prepozna Izgorjelu Kosu. U međuvremenu su Rizzocki i Koslow doveli na uzvišicu ostale uhićenike.

**Pridružite se i vi milijunskoj
armiji čitalaca revije »STUDIO«!**

— Naredniče — upita odjednom major mirno, ali s pogibeljnim privukom u glasu — tko je osiguravao lijevo krilo?

Narednik se uznemireno meškoltio u sedlu.

— Nitko, gospodine.

Major pogleda začuđeno.

Rizzocki se očito skanjivao. — Kapetan Hazlitt je jahao među Indijancima, gospodine i nešto im je rekao na njihovu jezik. Ona zaostao i pozvao Koslowa. To je oslobodilo lijevu stranu i Kiowa je odjurio. Kapetan je previše zaostao pa nije mogao vidjeti kako je Indijanac naletio na Koslowa i izvukao mu revolver. Ne znam zašto i drugi nisu bježali...

Ponnington Indijancima postavi pitanje, a odgovori mu Divlja Guska. Ona se okrene majoru:

— Kapetan Hazlitt je jahao među Indijancima i rekao da će im pružiti priliku za bijeg. Divlja Guska ocijenio je to lošom prilikom i zapovjedio ostalima da ne bježe. Samo Izgorjela Kosa nije poslušao njegovu zapovijest.

Izraz Penningtonova lica se izmijenio.

— Možda bih trebao spomenuti još nešto, majore. Kad se saznalo da ćete ovdje preuzeti zapovjedništvo, Hazlitt mi je s ogorčenjem rekao da je podcijenjen i zaboravljen. Smatrao je da su njega trebali postaviti za zapovjednika tvrđave.

— Da je Indijancu uspio bijeg, vojne vlasti bi me kaznile premještajem — reče major.

Pennington potvrdi.

— I da ga je nakon toga Hazlitt uhvatio, njegova bi se želja najvjerojatnije ispunila.

Major Ross je zamišljeno zurio u noć.

— Gospodine Penningtone — odjednom će — je li po vašem mišljenju za smrt kosca odgovoran samo Izgorjela Kosa?

Agent kimne.

— U to sam potpuno uvjeren, majore.

Major Ross se vine u sedlo.

— Naredniče — zapovijedi — oslobodite Indijance, a kapetana Hazlitta otpremite na njegovu konju u tvrđavu.

Odjeljenje što je trebalo pronaći ukradene mazge, napustilo je tvrđavu u praskozorje slijedećeg dana. Odjeljenje se još nije bilo vratilo, kad na cestu što sa sjeveroistoka vodi u tvrđavu oko podnava iskrasne devet Kiowa. Pred sobom su tjeroali cijelo ukradeno krdo mazgi.

Dok je krdo ušlo na vježbalište, Divlja Guska dojaše na svom pjega-

vom pastuhu do barake zapovjedništva i pričeka dok nisu doveli Pease Davea.

— Tu su tvoje mazge — reče Kiowa. — Mi ih vraćamo, jer tako hoćemo. Smatramo da rat ne može više mnogo koristiti. Možda su prošla stara vremena. Ako će Kiowe jednog dana biti prisiljeni obrađivati zemlju i jesti meso domaćih krava, tada će pokušati da i to učine.

Major Ross je stajao na pragu barake i žmirkao u sunce.

— Koliko poznam Divlju Gisku, on će uskoro imati toliko bijelih prijatelja koliko sada ima crvenih. I bude li svoje ljude vodio u miru tako dobro kao što ih je vodio u ratu, mršave godine neće dugo potrajati.

Slab smiješak preleti Indijančevim licem.

— Vojnici koje si poslao da traže mazge pošli su daleko na jug, u blizinu Red Rivera — reče. — Oni ih nikada ne bi našli.

Zatim okrene konja, kimne kratko i mahne kopljem svojim pratiocima. Devet ratnika Ka-it-sen-ka odgalo-pira kroz kapiju tvrđave u stepu. Za njima se podigla dugačka zastava crvene prašine.

**Moda, kozmetika,
domaćinstvo**

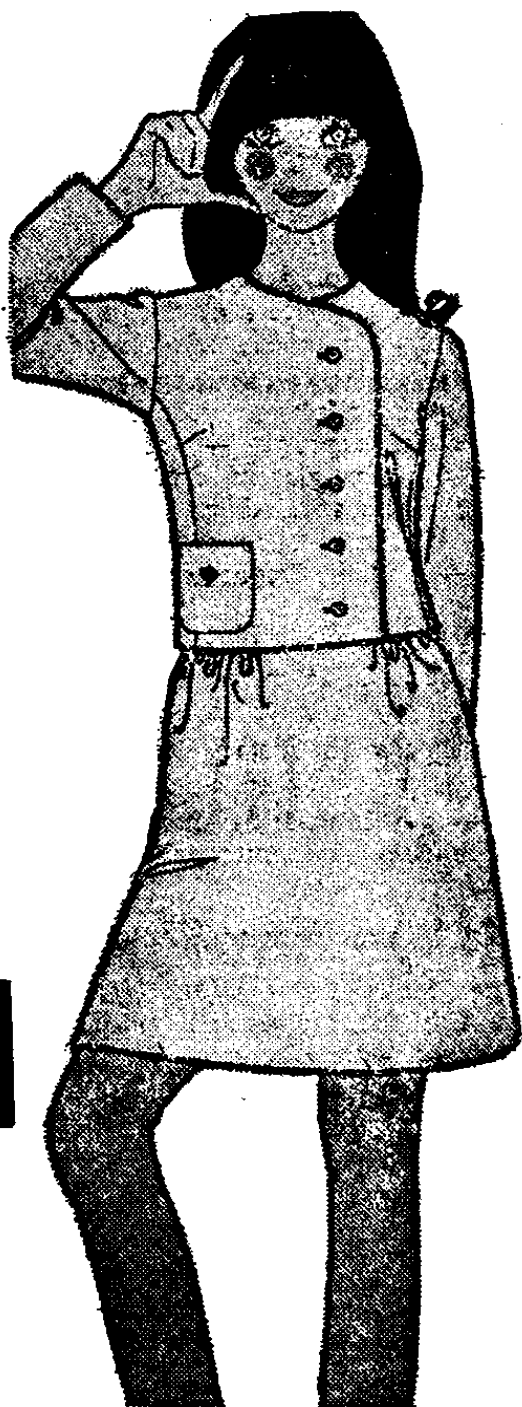
**Savjeti
liječnika i
psihologa**

**Novela, roman,
zanimljivo štivo**

**ukratko: SVE
ŠTO ZANIMA
SUVREMENU
ŽENU**

Svijet

**jugoslaven-
ska ženska
revija**

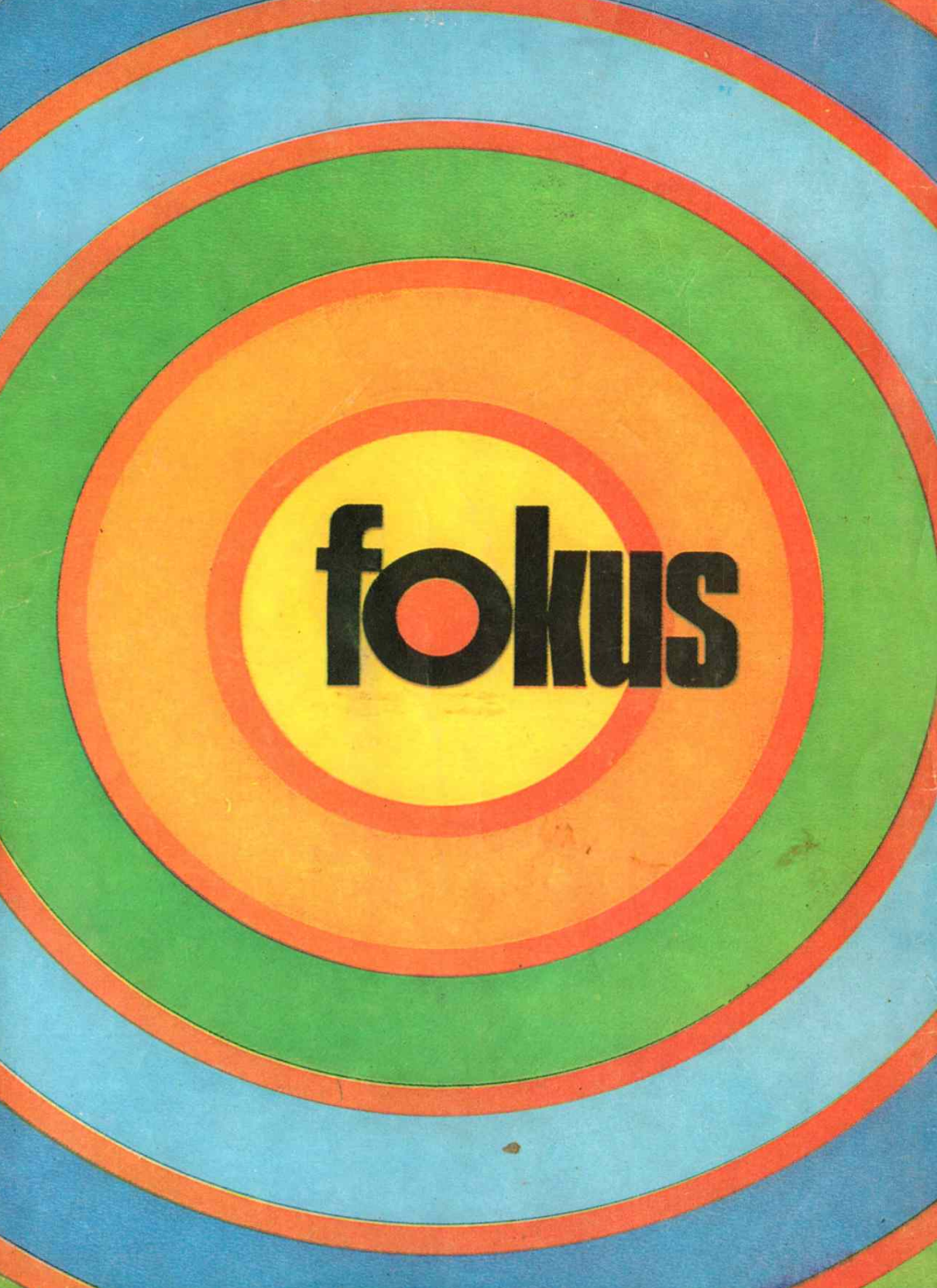

za 7 dana

LEWIS B. PATTEN

PUSTINJA KOJA UBIJA

*****1

fokus